

TUTKIMUKSIA
SUOMEN MAATALOUDEN
KANNATTAVUUDESTA

TILIVUOSI 1966

SUMMARY:
INVESTIGATIONS ON THE PROFITABILITY OF AGRICULTURE IN FINLAND
BUSINESS YEAR 1966

HELSINKI 1968

TUTKIMUKSIA
SUOMEN MAATALOUDEN
KANNATTAVUUDESTA

TILIVUOSI 1966

SUMMARY:
INVESTIGATIONS ON THE PROFITABILITY OF AGRICULTURE IN FINLAND
BUSINESS YEAR 1966

HELSINKI 1968

A l k u s a n a t

Täten julkaistaan maatalouden kannattavuustutkimuksessa mukana olevien kirjanpitotilojen tulokset talousvuodelta 1966, mikä on tämän tutkimustoiminnan 55. tilikausi.

Kannattavuustutkimuksessa on saatettu loppuun ne muutokset, joita maatalouden kannattavuustutkimustoimikunta on vuonna 1963 antamassaan mietinnössä esittänyt. Tehdyistä muutoksista mainitaan seuraavassa tärkeimmät.

Tutkimusaluejakoa on nyt muutettu siten, että tutkimusalueita on entisten viiden sijasta neljä: Etelä-Suomi, Sisä-Suomi, Etelä-Pohjanmaa ja Pohjois-Suomi. Viimeksi mainittu vastaa suunnilleen entisiä Pohjois-Pohjanmaan ja Koillis-Suomen tutkimusalueita. Muiden alueiden rajoihin on tehty vähäisiä tarkistuksia siten, että rajat nyt seuraavat maanviljelysseura-alueiden rajoja.

Tilasuuruusluokkajako on myös muutettu. Suuruusluokkia on entisten neljän sijasta kuusi.

Maatalousomaisuudesta on siirretty pois asuinrakennukset omaksi erilliseksi maatalaomaisuuden osaksi. Käteisvaroista, saatavista ja talletuksista on muodostettu uusi pääryhmä, rahoitusomaisuus, johon on luettu myös osakkeet, osuudet ja obligatiot. Lisäksi on ruokatalousomaisuus yhdistetty yksityistalouden omaisuuteen.

Maatalouden kokonaistuottoon ei enää sisälly viljelijäperheen asuntoedun arvo eivätkä liikekustannukseen asuinrakennuksia koskevat kustannukset. Liikekustannus on jaettu alaryhmiin aikaisemmasta poikkeavalla tavalla.

Maatalouden juoksevat työt on eritelty entistä yksityiskohtaisemmin. Maatalouden johtotyön kohdalla on tehty sellainen muutos, että koko johtotyötä ei enää erikseen arvioida, vaan se otetaan huomioon työkirjaan merkittyjen johtotyöhön käytettyjen työtuntien mukaan.

Puutarhakirjanpitotoimintaa on jatkettu suppeassa laajuudessa, koska tässä vaiheessa on lähinnä pyritty kehittämään kirjanpitojärjestelmää niin, että se tyydyttäisi sekä viljelijän että tutkimuksen tarpeet. Tämän tutkimusaineiston keräys, tilinpäätösten teko ja aineiston käsittely on suoritettu lehtori Erkki Laurilan johdolla ja hänen valvonnassaan.

Helsingissä, maaliskuussa 1968

Samuli Suomela

Heikki Järvelä

Sisältö

I. Maatalouden yleiset edellytykset tilivuonna 1966	7
1. <i>Sääsuhteet ja vuodentulo 1966</i>	7
2. <i>Maataloustuotteiden ja -tarvikkeiden hinnat</i>	9
3. <i>Työpalkat</i>	9
II. Tutkimusaineisto	11
1. <i>Aineiston hankinta, suuruus ja käsittely</i>	11
2. <i>Maankäyttölajit</i>	13
3. <i>Peltoalan käyttö ja sadot</i>	14
4. <i>Maitotuotos</i>	15
III. Omaisuussuhteet	17
A. Koko liike	17
1. <i>Varat</i>	17
2. <i>Velat</i>	17
B. Varsinainen maatalous	18
1. <i>Omaisuusryhmät</i>	18
2. <i>Kotieläimet</i>	18
3. <i>Kalusto</i>	19
4. <i>Rakennukset</i>	19
IV. Rahaliike	20
V. Maatalouden kokonaistuotto	22
1. <i>Kokonaistuotto ja sen rakenne</i>	22
2. <i>Maatalouden myyntituoton rakenne</i>	23
VI. Maatalouden liikekustannus	25
1. <i>Liikekustannus ja sen rakenne</i>	25
2. <i>Rahassa suoritettu liikekustannus</i>	27
3. <i>Työnmenekki</i>	27
a. <i>Ihmistyö</i>	27
b. <i>Hevostyö</i>	29
c. <i>TraktORITYÖ</i>	29

VII. Investoinnit maatalouteen ja asuinrakennuksiin	30
VIII. Maatalouden liikeluokset	31
1. Verotettava puhdas tuotto	31
2. Maatalousyliäämä	32
3. Kannattavuuskerroin	33
IX. Metsätalous	34
X. Oman tilan maataloustuotteiden käyttö yksityistaloudessa	35
XI. Kirjanpito- ja yritysten tulokset	36
Taulukot	37
Summary	76
Liitteenä kartta kirjanpitotilojen sijainnista	78

I. Maatalouden yleiset edellytykset tilivuonna 1966

1. Sääsuhteet ja vuodentulo vuonna 1966

Talvi oli poikkeuksellisen kylmä ja luminen. Helmikuussa oli erittäin kovia pakkasia ja lumipeite oli paksuimmillaan maaliskuuhun vaihteessa. Huhtitoukokuun vaihteessa oli ennätyksellisiä tulvia. Syyskylvöjen oraat, jotka syksyllä olivat kehittyneet reheviksi, kärsivät runsaan ja pitkäaikaisen lumipeitteen alla huomattavia talvehtimisvaurioita. Kevätkylvöt tehtiin 1—2 viikkoa myöhemmin kuin edellisenä vuonna.

Sääsuhteet kasvukautena 1966

Weather conditions

Paikkakunta	Säähavaintojen kuukausikeskimäärät						
	Huhtik.	Toukok.	Kesäk.	Heinäk.	Elok.	Syysk.	Lokak.
				Lämpötila C			
Turku (Rusko)	0.2	9.3	16.9	17.8	14.4	9.1	5.2
Helsinki	0.1	9.1	16.6	18.0	15.2	10.0	6.0
Tampere	0.0	9.5	16.9	16.8	13.8	8.2	4.5
Lappeenranta	—0.4	9.5	16.8	16.8	14.1	7.6	4.2
Jyväskylä	—1.2	8.5	16.5	15.9	12.8	6.8	2.9
Kuopio	—1.7	8.4	16.9	17.0	13.8	7.3	2.9
Vaasa	—1.7	7.9	16.1	16.2	13.5	8.0	3.8
Kajaani	—3.0	7.7	15.2	15.8	12.3	6.4	1.3
Oulu	—2.0	7.2	15.8	16.2	13.2	6.8	2.0
Sodankylä	—3.9	4.5	13.0	14.3	10.4	3.7	—2.5

	Sademäärä mm						
Turku (Rusko)	42	21	28	57	70	86	53
Helsinki	46	17	26	54	43	59	59
Tampere	43	18	36	80	61	59	56
Lappeenranta	32	26	49	134	61	81	70
Jyväskylä	35	21	61	115	59	98	64
Kuopio	32	18	18	98	63	89	54
Vaasa	26	15	19	62	66	88	50
Kajaani	19	39	43	88	79	62	65
Oulu	15	42	30	105	59	56	81
Sodankylä	24	37	69	43	84	87	65

Vaikka kasvukauden alku siirtyikin normaalia myöhemmäksi, kehittyivät kasvustot suotuisten lämpö- ja sadeolosuhteiden ansiosta hyvin. Myös nurmien kasvu ja laitumien kunto oli hyvä. Sensijaan syysviljojen kohdalla oli tilanne talvehtimisvaurioiden vuoksi huonompi. Hallavahinkoja ei esiintynyt. Elokuun alkupuoliskolla hidasti sadekausi kevätilviljojen tuleentumista.

Maataloustilaston mukaiset tärkeimpien viljelykasvien kokonaissadot yhteensä vuosina 1966, 1965 ja 1964 sekä vuosien 1962—66 satokeskimääriin verrattuna esitetään seuraavassa:

Kokonaissadot

Kasvilaji	1966 milj. kg	1965 milj. kg	1964 milj. kg	Keskim. vuodessa 5-vuotiskautena 1962—66
				milj. kg
Syysvehnä — Winter wheat	67.2	122.7	74.0	66.9
Kevätvehnä — Spring wheat	301.1	378.0	388.5	363.1
Ruis — Rye	118.6	189.7	163.1	139.4
Ohra — Barley	596.7	501.6	369.7	446.1
Kaura — Oats	880.8	1 020.1	742.0	815.8
Peruna — Potatoes	1 066.4	1 257.4	850.2	1 069.1
Sokerijuurikas — Sugar beets	457.2	407.5	430.9	423.5
Lanttu — Swedes	177.8	172.6	168.7	173.0
Turnipsi — Turnip	75.0	71.7	66.7	73.4
Vihantarehu — Green fodder	197.9	175.1	177.1	179.0
Peltoheinä — Hay	3 658.9	3 750.9	3 613.1	3 746.8
Syysrypsi — Winter turnip rape	2.8	6.7	8.7	6.8

Kokonaissatojen antamaa kuvaa vuodentulosuhteista täydentävät seuraavat maataloustilaston ilmoittamat hehtaarisadot:

Hehtaarisadot

Kasvilaji	1966 100 kg	1965 100 kg	1964 100 kg	1962—66 100 kg
Syysvehnä	16.3	24.2	25.0	20.9
Kevätvehnä	18.0	17.5	16.3	16.4
Ruis	12.8	17.2	16.0	15.0
Ohra	18.6	19.9	14.7	17.2
Kaura	18.4	21.6	15.8	17.6
Peruna	157.6	172.9	119.6	147.8
Sokerijuurikas	266.8	207.9	221.3	229.9
Lanttu	265.8	257.7	232.9	251.5
Turnipsi	285.7	275.6	246.6	268.0
Vihantarehu	163.5	151.0	128.1	143.0
Peltoheinä	33.9	35.1	32.9	33.9
Syysrypsi	9.4	12.7	9.9	11.3

Edelliseen vuoteen verrattuna olivat syysviljojen, kauran ja perunan niin kokonais- kuin hehtaarisadotkin v. 1966 selvästi alhaisempia. Vain sokerijuurikkaan sato oli selvästi korkeampi kuin edellisenä vuonna.

Syysviljojen pinta-ala oli v. 1966 27 000 ha pienempi ja kevätvehnän ala 49 000 ha pienempi kuin edellisenä vuonna. Sensijaan ohran ala oli 69 000 ha ja kauran ala 7 000 ha suurempi kuin edellisenä vuonna, joten viljakasvien kokonaispinta-ala oli kumpanakin vuonna yhtä suuri eli n. 1 134 000 ha.

Perunan ja juurikasvien pinta-ala pieneni edellisestä vuodesta n. 10 000 ha:lla ja nurmikasvien ala lisääntyi n. 14 000 ha:lla. Nurmikasveilla oli v. 1966 yhteensä n. 1 392 000 ha. Kesannon ala oli v. 1966 n. 80 000 ha ja lisääntyi se edellisestä vuodesta 10 000 ha:lla.

Koko valtakunnan peltoala oli v. 1966 2 741 200 ha ja edelliseen vuoteen verrattuna oli se 10 000 ha suurempi.

2. Maataloustuotteiden ja -tarvikkeiden hinnat

Seuraavassa asetelmassa esitetään Pellervo-Seuran Markkinatutkimuslaitoksen ja Kansan Markkinatutkimuslaitoksen laskemia tärkeimpien maataloustuotteiden painotettuja keskihintoja, jotka on maksettu viljelijöille tilivuosina 1966 ja 1965.

Tuote	1966	1965
	mk/100 kg	mk/100 kg
Vehnä — Wheat	59:54	59:30
Ruis — Rye	59:51	60:28
Ohra — Barley	37:48	40:07
Kaura — Oats	35:00	37:68
Peruna — Potatoes	13:36	13:72
Sokerijuurikas ¹⁾ — Sugar beets		13:56
Maito ²⁾ — Milk	41:63	41:25
	mk/kg	mk/kg
Naudanliha — Beef	3:81	3:15
Sianliha — Pork	3:36	3:36
Kananmunat — Eggs	2:79	2:67

Tilivuonna 1966 ovat peltoviljelytuotteiden keskihinnat vehnää ja sokerijuurikasta lukuunottamatta olleet alhaisemmat kuin edellisenä vuonna. Varsinkin sekaviljan hinnat ovat laskeneet. Kotieläintuotteista on sianlihan hinta pysynyt ennallaan ja merkittävin nousu on tapahtunut naudanlihan hinnassa.

Maataloustarvikkeiden hintatasoa osoittavat seuraavan asetelman luvut. Väkilannoitteiden hinnat ovat ravinnekilohintoja ja tarkoittavat vahvistettuja vähittäismyyntihintoja täysin vaunukuormin vastaanottoasemalla. Väkirehujen hinnat on ilmoitettu vahvistettuina vähittäismyyntihintoina vapaasti vaunussa lähetysasemalla ja kalkkikivijauheen hinta vapaasti vaunussa kaikilla rautatieasemilla. Polttoöljy I:stä on ilmoitettu Tampereen astiatoiimitushinta.

Tarvike	1966	1965
	mk/100 kg	mk/100 kg
Oulunsalpietari	93:52	94:00
Superfosfaatti	74:06	70:11
Kalisuola	37:19	38:99
Kalkkikivijauhe	3:10	2:60
Soijarouhe	48:55	48:55
Vehnänlese	39:88	37:25
	mk/100 l	mk/100 l
Kaasuöljy	35:96	37:18
Polttoöljy I	15:88	15:70

3. Työpalkat

Sosiaalisen tutkimustoimiston laatiman maataloustyöntekijöiden palkkatilaston mukaan ovat miesten ja naisten keskituntipalkat olleet allamainittuina tarkkailukuukausina vuosina 1966 ja 1965 seuraavat:

¹⁾ Pellervo-Seuran Markkinatutkimuslaitoksen laskemat hinnat.

²⁾ Maataloushallituksessa laskettu 4 %:n maidon tilityshinta.

	Miehet mk/t		Naiset mk/t	
	1966	1965	1966	1965
Helmikuu	2:21	2:14	1:66	1:50
Toukokuu	2:34	2:06	1:80	1:50
Elokuu	2:33	2:02	1:75	1:63
Marraskuu	2:39 ¹⁾	2:20	1:77 ¹⁾	1:67

¹⁾ Keskituntiansio marraskuulta 1966. Sosiaalinen tutkimustoimisto on lopettanut keskituntipalkkojen laskemisen syksyllä 1966, koska keskituntiansio ja -palkka käytännössä ovat hyvin lähellä toisiaan.

II. Tutkimusainesto

1. Aineiston hankinta, suuruus ja käsittely

Kirjanpitoaineiston hankinnan ovat suorittaneet maanviljelys- ja talousseurat sekä pienviljelijäin keskusjärjestöt. Ne ovat huolehtineet myös kirjanpidon ohjauksesta tiloilla. Kaikki tutkimuksessa mukana olevat tilat ovat yksityisten viljelijöiden hallinnassa ja hoidossa. Niihin ei siten sisälly valtion, kuntien tai muiden yhteisöjen omistamia ja viljelemiä tiloja. Kun tutkimuskirjanpito on huomattavan suuri ja vapaaehtoisuuteen perustuva, ei tutkimustilojen valinta otantamenetelmällä ole mahdollista. Sen vuoksi ei jäljempänä esitettävien kirjanpito-tilojen tulosten voida katsoa sellaisenaan edustavan koko maatalouden keskimääräistä tasoa.

Tarkasteltavana ovat tulokset on laskettu kalenterivuoden 1966 käsittävältä tilikaudelta. Tulostilastossa on mukana yhteensä 1252 tilaa. Ne jakaantuvat eri järjestöjen kesken seuraavasti:

Uudenmaanläänin maanviljelysseura	27
Nylands svenska lantbrukssällskap	48
Varsinais-Suomen maanviljelysseura	53
Finska Hushållningssällskapet	23
Ålands Lantkapsstyrelse	12
Satakunnan maanviljelysseura	35
Hämeen-Satakunnan maanviljelysseura	69
Hämeen läänin »	63
Itä-Hämeen »	82
Kymenlaakson »	47
Etelä-Karjalan »	36
Mikkelin läänin »	55
Kuopion »	61
Pohjois-Karjalan »	66
Keski-Suomen »	56
Etelä-Pohjanmaan »	67
Österbottens svenska lantbrukssällskap	38
Keski-Pohjanmaan maanviljelysseura	36
Oulun läänin Talousseura	58
Kajaanin maanviljelysseura	41
Peräpohjolan »	44
Lapin Maatalousseura	15
Pienviljelijäin Liitto	63
Suomen Pienviljelijäin Liitto	43
Pienviljelijäin Keskusliitto	114
Yhteensä	1 252

Tilat on ryhmitelty aineiston käsittelyä varten tutkimusalueittain ja tilasuuruusluokittain. Maa on jaettu aikaisemmasta poiketen seuraaviin tutkimusalueisiin: Etelä-Suomi, Sisä-Suomi, Etelä-Pohjanmaa ja Pohjois-Suomi. Viimeksi

mainittu vastaa suunnilleen aikaisempia Pohjois-Pohjanmaan ja Koillis-Suomen alueita. Tutkimusalueiden rajat seuraavat nyt maataloustilaston tilastoalueiden eli maanviljelysseura-alueiden rajoja. Tarkemmin ko. rajat ilmenevät liitteenä olevasta kirjanpitoltilojen kartasta, johon on merkitty myös tulostilastossa mukana olevien tilojen sijainti kunnittain.

Myös suuruusluokkakajako on muutettu maatalouden kannattavuustutkimus-toimikunnan ehdotusten mukaiseksi. Tilojen ryhmittely on edelleen suoritettu maatalousmaan muunnetun alan perusteella. Muunnettu ala on määritetty siten, että puutarhamaan ja pellon alaan on lisätty laitumen ja niityn muunnettu ala, joka on saatu jakamalla näiden raha-arvo kulloinkin kyseessä olevan tilan keskimääräisellä peltohehtaarin arvolla. Kaikki hehtaaria kohden esitetyt tulokset on ilmaistu maatalousmaan muunnettua hehtaaria kohden, mikäli ei toisin mainita.

Tilat on ryhmitelty seuraaviin suuruusluokkiin:

I slk		— 5 ha
II »		5—10 »
III »		10—20 »
IV »		20—30 »
V »		30—50 »
VI »		50— »

Kun ensimmäisen suuruusluokan tiloja on mukana suhteellisen vähän on ensimmäinen ja toinen luokka yhdistetty. Tarkasteltavana tilivuonna jakaantui kirjanpitoltilat mainittuihin suuruusluokkiin eri tutkimusalueilla seuraavasti:

Alue	Suuruusluokka					Yhteensä	
	I—II	III	IV	V	VI	kpl	%
Etelä-Suomi	117	242	111	113	52	635	50.7
Sisä-Suomi	86	148	35	13	3	285	22.8
Etelä-Pohjanmaa	16	67	29	9	—	121	9.7
Pohjois-Suomi	80	105	20	4	2	211	16.8
Yhteensä	299	562	195	139	57	1 252	100.0

Kun tilamäärä on varsin pieni suuremmissa tilasuuruusluokissa, on kuudennen luokan tulokset esitetty erikseen vain Etelä-Suomen alueelta. Muualla yli 30 ha:n tilat on käsitelty yhtenä ryhmänä. Kaikissa muissakaan ryhmissä eivät tilamäärät ole kovin suuria, mikä seikka on huomattava tarkasteltaessa jäljempänä esitetäviä tuloksia.

Tulokset on esitetty entiseen tapaan maatalousmaan muunnettua hehtaaria tai tilaa kohden ilmaistuina keskiarvoina. Ne on laskettu siten, että tilakohtaiset kokonaisluvut on laskettu yhteen ja saatu summa on sitten jaettu joko vastaavalla maatalousmaan muunnetun alan hehtaarimäärällä tai vastaavalla tilamäärällä. Tulokset esitetään jokaiselta tutkimusalueelta eri suuruusluokkien ja ko. alueen keskiarvoina. Edellä mainittujen lisäksi on taulukkoihin merkitty samalla tavalla lasketut koko maan (kaikkien kirjanpitoltilojen) keskiarvot.

Kun eri tutkimusalueiden ja koko maan keskiarvot lasketaan edellä esitetyllä tavalla, vaikuttaa tilakoko tuloskeskiarvojen suhteelliseen suuruuteen. Kun kirjanpitoltilojen keskimääräinen koko on suurempi kuin maan kaikkien tilojen, eivät näin lasketut eri alueita koskevat keskiarvot anna oikeata kuvaa tarkasteltavasta

asiasta. Sentähden on eri alueitten ja koko maan keskiarvot määritetty myös siten, että eri suuruusluokkien ja eri alueitten luvut on painotettu niillä suhdeluvuilla, jotka osoittavat maan kaikkien yli 2 peltihehtaarin tilojen peltoalan jakaantumisen eri suuruusluokkien ja alueitten kesken. Tällä tavalla lasketuista keskiarvoista käytetään nimitystä **painotettu keskiarvo**. Nämä keskiarvot esitetään ainoastaan varsinaista maataloutta koskevista hehtaaria kohden lasketuista luvuista.

Painotetut keskiarvot on laskettu käyttämällä painoina seuraavassa asetelmassa esitettyjä suhdelukuja, jotka osoittavat, kuten edellä jo mainittiin, maan kaikkien yli 2 peltihehtaarin viljelmien peltoalan jakaantumisen eri suuruusluokkien ja alueitten kesken vuoden 1959 maatalouslaskennan mukaan.

A l u e	Tilasuuruusluokka					Yhteensä
	I—II	III	IV	V	VI	
Etelä-Suomi	15.4	15.9	7.3	5.8	4.3	48.7
Sisä-Suomi	12.1	5.6	1.3	0.7	0.3	20.0
Etelä-Pohjanmaa	6.2	7.0	2.1	0.6	0.1	16.0
Pohjois-Suomi	8.5	4.7	1.2	0.6	0.3	15.3
					Yhteensä	100.0

Painotettuja keskiarvoja laskettaessa on em. painot yhdistetty samalla tavalla kuin tilatkin.

2. Maankäyttölajit

Eri maankäyttölajien keskimääräiset alat tilivuoden alussa kirjanpitotiloilla esitetään taulukossa 1. Niissä on peltolaitumien ala luettu peltoalaan. Laidunalaan sisältyvät haka- yms. laitumet, jotka eivät ole peltoa. Kasvullisella metsämaalla tarkoitetaan tässä metsämaata, joka kuuluu veroluokkiin I A—V.

Seuraavassa asetelmassa esitetään kirjanpitotilojen keskimääräiset maatalousmaan muunnetut alat tilaa kohden viitenä viimeisenä tilivuonna.

A l u e	1966	1965	1964/65	1963/64	1962/63
			muunn. ha/tila		
Etelä-Suomi	23.70	24.41	21.24	23.19	22.81
Sisä-Suomi	14.94	14.84	13.08	14.08	13.84
Etelä-Pohjanmaa	17.43	17.04	14.69	15.60	15.37
Pohjois-Suomi	13.34				
Pohjois-Pohjanmaa		15.33	12.94	15.34	15.26
Koillis-Suomi		11.70	10.80	10.78	10.64
Keskimäärin	19.36	19.04	16.33	17.94	17.54

Tutkimusaluejaon muuttumisen takia eivät luvut ole keskenään täysin vertailukelpoisia. Entiset ja nykyiset alueet vastaavat kuitenkin suurin piirtein toisiaan lukuun ottamatta Pohjois-Suomen aluetta, joka on suunnilleen sama kuin entiset Pohjois-Pohjanmaan ja Koillis-Suomen alueet yhteensä.

Tilakoko vaihtelee huomattavasti alueittain. Sensijaan saman alueen kirjanpitotiloilla tilakoon muutokset ovat vuosittain varsin vähäisiä. Selvänä poikkeuksena on kuitenkin tilivuosi 1964/65, jolloin tilakoko on yleensä pienempi kuin muulloin. Kun ei oteta huomioon viimeksi mainittua vuotta, on tilakoossa todet-

tavissa yleensä kasvua. Tämä johtuu pääasiassa siitä, että pientiloja on vaikeata saada mukaan, ja tästä johtuen niiden suhteellinen osuus pyrkii vähenemään. Tilakoon vuosittaiseen muuttumiseen vaikuttavat lisäksi maan ostot, myynnit ja raivaukset sekä se, että osa tiloista lopettaa kirjanpidon ja uusia liittyy mukaan.

3. Peltoalan käyttö ja sadot

Kirjanpitotilojen pelloalan käyttöä osoittavat luvut esitetään taulukossa 2. Vehnän viljelyalaan sisältyvät sekä kevät- että syysvehnä, ja nurmen alaan on luettu niitonurmet sekä peltolaitumet.

Vuosina 1966 ja 1965 jakaantui peltoala eri kasvien kesken kirjanpitotiloilla ja maataloustilaston mukaan keskimäärin koko maassa seuraavan aselman mukaisesti. Kirjanpitotiloja koskevat luvut ovat painottamattomia.

	Kirjanpitotiloilla		Maataloustilaston mukaan koko maassa	
	1966	1965	% pelloalasta 1966	1965
Vehnä	12.5	15.0	7.6	9.8
Ruis	3.6	4.4	3.4	4.0
Ohra	15.4	11.9	11.7	9.2
Kaura	17.6	17.0	17.5	17.3
Peruna	2.0	2.4	2.5	2.7
Sokerijuurikas	1.9	1.9	0.6	0.8
Muut juurekset	0.6	0.8	0.4	0.7
Nurmi	39.5	40.1	50.8	50.4
Kesanto	3.8	3.3	2.9	2.5
Muu peltoala	3.1	3.2	2.6	2.6
Yhteensä	100.0	100.0	100.0	100.0

Peltoalan käyttöä koskevat suhdeluvut kirjanpitotiloilla ovat muuttuneet edellisestä vuodesta suunnilleen samaan tapaan kuin keskimäärin maan kaikilla tiloilla. Merkittävä muutos on tapahtunut leipäviljan viljelyalassa. Se on selvästi pienentynyt, varsinkin vehnän viljely on supistunut. Lisäystä sensijaan on tapahtunut ohran kohdalla ja myös kauraa on viljelty jonkin verran enemmän tarkasteltavana vuonna kuin edellisenä. Samoin on kesantoala lisääntynyt. Merkittävin keskimääräinen ero kirjanpitotilojen ja kaikkien tilojen välillä on nurmialassa. Se on kirjanpitotiloilla selvästi alhaisempi.

Kirjanpitotilojen keskimääräiset satotulokset esitetään taulukossa 3. Kun niitä verrataan vuoden 1965 vastaaviin satoihin, voidaan todeta, että useimpien kasvien keskisadot ovat selvästi alentuneet. Varsinkin viljakasvien satotulokset ovat pienentyneet. Esimerkiksi rukiin keskimääräinen hehtaarisato aleni edellisestä vuodesta 430 kiloa, mikä johtui suureksi osaksi talvehtimisvaurioista. Elokuussa sattunut sadekausi hidasti viljojen tuleentumista. Juurikasvien kohdalla kasvukausi 1966 muodostui selvästi paremmaksi kuin edellinen. Sokerijuurikkaan keskisato nousi keskimäärin 6 050 kiloa hehtaaria kohden.

Taulukossa 3 on eri tilaryhmien satotulokset esitetty myös rehuyksikköinä. Niitä laskettaessa on rehuyksikköiden kokonaismäärät jaettu vain niiden kasvien viljelyalalla, joiden sadot sisältyvät rehuyksikkömääriin. Niistä puuttuvat mm. laitumien sadot. Lisäksi on huomattava, että rehuyksikkösadoissa eivät sadon laadun vaihtelut tule esille.

Seuraavassa asetelmassa olevat painotetut luvut osoittavat kirjanpitotilojen keskimääräisiä rehuyksikkösatoja eri tutkimusalueilla.

A l u e	Keskisadot ry/ha	
	1966	1965
Etelä-Suomi	2 727	2 802
Sisä-Suomi	2 352	2 658
Etelä-Pohjanmaa	2 501	2 622
Pohjois-Suomi	2 030	
Pohjois-Pohjanmaa		2 166
Koillis-Suomi		2 200
Keskimäärin	2 509	2 636

Satotasoa kirjanpitotiloilla ja keskimäärin maan kaikilla tiloilla vuosina 1966 ja 1965 kuvaavat seuraavassa asetelmassa esitettävät eräitten kasvien keskisadot. Kirjanpitotiloja koskevat luvut ovat painotettuja keskiarvoja.

Kasvi	Kirjanpitotiloilla		Maataloustilaston mukaan koko maassa	
	1966	1965	1966	1965
	100 kg/ha			
Kevätvehnä	16.7	20.2	18.0	17.5
Ruis	15.1	19.4	12.8	17.2
Ohra	22.3	24.1	18.6	19.9
Kaura	20.7	24.3	18.4	21.6
Peruna	202.5	212.6	157.6	172.9
Sokerijuurikas	248.2	187.7	266.8	207.9
Lanttu	368.0	291.6	265.8	257.7
Heinä	43.8	45.0	33.9	35.1

Kirjanpitotilojen keskisadot ovat yleensä korkeampia kuin koko maassa keskimäärin. Poikkeuksena on kuitenkin sokerijuurikkaan sato, joka kirjanpitotiloilla on molempina vuosina jäänyt selvästi maan keskitasoa alhaisemmaksi. Myös kevävehnän keskisato muodostui vuonna 1966 kirjanpitotiloilla koko maan keskisatoa heikommaksi.

4. Maitotuotos

Vuotuinen maitotuotos lehmää kohden oli kirjanpitotiloilla tarkasteltavana tilikautena 4 191 kg. Se on 197 kg korkeampi kuin edellisenä vuonna. Karjan-tarkkailussa, johon kuuluu lähes 30 % maan kaikista lehmistä, oli tarkkailuvuonna 1965/66 vastaava keskituotos 4 224 kg ja edellisenä vuonna 4 063 kg. Siten maitotuotoksen kehitys on kirjanpitotiloilla ollut samantapainen kuin karjantarkkailutiloilla. Kirjanpitotilojen keskimääräiset tuotosluvut on laskettu siten, että tilakohtaiset keskituotokset on laskettu yhteen ja saatu summa on sitten jaettu vastaavan tilaryhmän tilaluvulla.

Seuraavassa asetelmassa esitetään kirjanpitotilojen keskimääräiset maitotuotokset eri tutkimusalueilla ja tilasuuruusluokissa tarkasteltavana tilivuonna.

A l u e	I—II	III	Suuruusluokat			VI	Keskimäärin
			IV	V			
			Maitoa vuodessa kg/lehmä				
Etelä-Suomi	4 177	4 347	4 532	4 551	4 721		4 410
Sisä-Suomi	3 845	4 128	4 139	4 324	—		4 072
Etelä-Pohjanmaa	4 296	4 244	4 421	5 052	—		4 364
Pohjois-Suomi	3 536	3 786	3 839	3 872	—		3 704

Tilakohtaiset tuotosluvut on saatu pääasiassa karjantarkkailutuloksista. Kaikki kirjanpitoilat eivät kuitenkaan ole mukana karjantarkkailutoiminnassa. Niillä tiloilla, joilta ei ole ollut käytettävissä tarkkailutuloksia, on maitotuotos pyritty selvittämään myyntimäärien ja oman kulutuksen perusteella, mutta tuotoslukuja ei ole tälläkään tavoin saatu aivan kaikilta tiloilta, myytyä maitoa koskevien kilomäärätietojen puuttumisen takia. Sentähden aineisto on tässä jonkin verran pienempi kuin muita tuloksia laskettaessa. Lisäksi mainittakoon, että tarkasteltavana tilivuonna oli kirjanpitotiloista 73 sellaista tilaa (tiloja yhteensä 1 252), joilla ei tilikauden alussa ollut lainkaan nautakarjaa. Vastaava luku edellisenä vuonna oli 57 (1 189).

III. Omaisuussuhteet

A. Koko liike

1. Varat

Viljelijäin varat jotka on arvioitu tilikauden alussa ja jotka on esitetty taulukossa 4, on nyt jaoteltu aikaisemmasta poikkeavalla tavalla. Asuinrakennukset on siirretty pois maatalousomaisuudesta ja niistä on muodostettu erillinen maatalousomaisuuteen kuuluva omaisuusryhmä. Lisäksi on muodostettu uusi omaisuusryhmä, rahoitusomaisuus, johon sisältyvät käteisvarat, talletukset, osakkeet ja obligatiot sekä tilisaatatavat. Edelleen on ryhmittelyä muutettu siten, että ruokatalousomaisuus on yhdistetty yksityisomaisuuteen, johon on luettu myös henkilöauto. Metsätalousomaisuuteen sisältyvät maapohjan ja puuston ohella puutavaravarastot ja metsätalouskalusto. Mainittakoon vielä, että varoihin on luettu myös vuokralle otetun omaisuuden, esimerkiksi vuokrapellon arvo, joka on merkitty samansuuruisena myös velkoihin.

2. Velat

Velkojen määrä kirjanpitotiloilla ilmenee taulukosta 4. Niihin on luettu myös vuokralle otetun omaisuuden arvo, kuten edellä jo mainittiin. Aikaisemmasta poiketen niihin sen sijaan ei sisälly eläkerasitteen pääoma-arvo. Velkoihin sisältyvät varsinaisten velkojen ohella myös maatalouden tilivelat.

Kirjanpitotilojen keskimääristä velkaantumisastetta viitenä viimeisenä tilivuotena kuvaavat seuraavassa asetelmassa olevat luvut. Ne osoittavat montako prosenttia velat ovat varoista. Näiden lisäksi asetelmaan on merkitty keskimääristä tilakokoa sekä varojen ja velkojen määriä koskevat tiedot.

Tilivuosi	Maatalous- maata muunn. ha	Metsää ha	Varat 1 000 mk/tila	Velat 1 000 mk/tila	Velat % varoista
1966	19.36	56.79	139.4	18.1	13.0
1965	19.04	57.37	132.6	17.1	12.9
1964/65	16.33	52.35	110.3	13.2	12.0
1963/64	17.94	57.20	116.2	13.7	11.8
1962/63	17.54	58.40	111.0	11.6	10.5

Tilivuoden 1966 velkaa ja ns. velkaantumisprosenttia osoittavat luvut eivät ole täysin vertailukelpoisia aikaisempien vuosien lukuihin, koska eläkerasitteen pääoma-arvo on jätetty veloista pois, kuten aikaisemmin jo mainittiin. Mainittu

pääoma-arvo oli vuonna 1965 keskimäärin 933 markkaa tilaa kohden. Kuten asetelman luvuista ilmenee, on velkaantumisaste kirjanpitotiloilla jatkuvasti kohonnut.

B. Varsinainen maatalous

1. Omaisuusryhmät

Maatalousomaisuus on jaettu seuraaviin ryhmiin: varastot, kotieläimistö, puutarhakasvillisuus, kalusto, rakennukset, perusparannukset ja maatalousmaa. Eri ryhmien arvot hehtaaria kohden tilivuoden alussa esitetään taulukossa 5. Maatalousvarastot on otettu huomioon samalla tavalla kuin edellisenäkin tilivuonna. Niihin sisältyvät kaikki maatalouden ostovarastot ja tilalla tuotetuista tuotevarastoista kaikki viljavarastot sekä peruna-, juurikasvi- ja korsirehuvarastoista myytäväksi tarkoitetut erät. Huomioon ottamatta jäävät siten vain tilalla käytettäväksi tarkoitetut peruna-, juurikasvi-, heinä-, olki- ja säilörehuvarastot.

Kotieläimistöön on tässä luettu hevoset, nautakarja, siät, lampaat ja vuohet, kanat sekä kalkkunat, hanhet, joita viimeksi mainittuja on pidetty vain muutamilla tiloilla. Muita eläimiä kuten poroja, turkiseläimiä ja mehiläisiä ei sen sijaan ole luettu maatalousomaisuuteen.

Rakennusten kohdalla on tehty sellainen muutos, että maatalousrakennuksista on otettu erilleen asuinrakennukset, joista on muodostettu erillinen maatalaomaisuuteen kuuluva ryhmä. Sen vuoksi rakennusten arvot tässä eivät ole vertailukelpoisia aikaisempien vuosien vastaavan taulukon rakennusten arvoihin.

Perusparannusomaisuus käsittää tässä yleensä vain salaojitukset. Maatalousmaahan on luettu pellon lisäksi myös puutarhamaa sekä niitty- ja laidunmaat.

Maatalousomaisuuden arvo on pienillä tiloilla yleensä korkeampi kuin keskikokoisilla ja suurilla tiloilla, kuten taulukossa 5 olevista eri suuruusluokkien luvuista ilmenee. Tämä johtuu pääasiassa siitä, että rakennusten arvo pinta-alayksikköä kohden kasvaa tilakoon pienetessä.

2. Kotieläimet

Kotieläinten määrät kirjanpitotiloilla esitetään taulukossa 6. Ne on laskettu tilaa kohden. Hevosten määrää osoittavista luvuista voidaan todeta, että vain yhdessä tilaryhmässä, Etelä-Suomen IV suuruusluokassa on täyskasvuisia hevosia keskimäärin enemmän kuin yksi tilaa kohden. Merkille pantavaa on hevosten kohdalla lisäksi se, että nuoria hevosia ja varsoja on erittäin vähän. Lehmiä pidetään kirjanpitotiloilla keskimäärin kuusi tilaa kohden. Keskitason yläpuolella on selvästi Pohjois-Suomen tutkimusalue, jossa sen sijaan sikoja on selvästi vähemmän kuin muualla. Siipikarjan määrä alenee siirryttäessä maan eteläosista pohjoiseen päin. Ryhmään muu siipikarja on luettu ankat, hanhet ja kalkkunat. Kuten aikaisemmin jo mainittiin, on näitä pidetty vain muutamilla tiloilla, mikä ilmenee myös taulukossa 6 olevista luvuista.

Kotieläinten määrä on mainitussa taulukossa ilmaistu myös nautayksikköinä. Nautayksikköön on tässä laskettu 0.8 hevosta tai yksi nuori hevonen, 1.25 varsaa, yksi sonni tai lehmä, 2 hiehoa tai nuorta sonnia, 2.5 teurasmullia tai 3 vasikkaa, 2 sikaa (yli 6 kk), 2.5 nuorta sikaa (2—6 kk) tai 10 porsasta (alle 2 kk), 50 kanaa tai 33 muuta siipikarjaa, 8 lammasta tai 10 karitsaa.

3. Kalusto

Maatalouskalustoon on luettu kaikki maatalouskoneet ja maataloudessa käytetyt kalustoesineet, joiden arvot esitetään taulukossa 7. Kalusto on jaettu seuraaviin ryhmiin: leikkuupuimurit, traktorit lisälaitteineen, traktorin työkoneet ja -välineet, hevosvetoiset työkoneet ja -välineet, muut maatalouskoneet, kotieläin-kalusto sekä muu maatalouskalusto. Eräissä tapauksissa eri ryhmien väliset rajat ovat harkinnanvaraisia. Ryhmään muut maatalouskoneet sisältyvät mm. erilliset sähkömoottorit ja kotitarvemyllyt sekä paketti- tai kuorma-auto niillä muutamilla tiloilla, joilla näitä on käytetty pääasiassa maatalousajoihin. Sen sijaan henkilö-autoa ei yhdessäkään tapauksessa ole luettu maatalousomaisuuteen.

Seuraavan asetelman luvut osoittavat tarkasteltavana tilivuonna niiden tilojen lukumäärää, joilla on tilikauden alussa ollut oma traktori. Sulkeissa olevat luvut tarkoittavat kunkin tilaryhmän kokonaistilamäärää.

Alue	Traktoritilojen luku tv:nna 1966					
	I—II slk	III slk	IV slk	V slk	VI slk	Yhteensä
Etelä-Suomi	70 (117)	203 (242)	111 (111)	113 (113)	52 (52)	549 (635)
Sisä-Suomi	34 (86)	122 (148)	34 (35)	15 (16)	—	205 (285)
Etelä-Pohjanmaa . . .	5 (16)	51 (67)	28 (29)	9 (9)	—	93 (121)
Pohjois-Suomi	40 (80)	80 (105)	19 (20)	6 (6)	—	145 (211)
Yhteensä	149 (299)	456 (562)	192 (195)	143 (144)	52 (52)	992 (1 252)

Kirjanpitotiloilla on traktoreita varsin runsaasti, sillä keskimäärin vain joka viides tila on ilman sitä. Merkille pantavaa on se, että alle 10 hehtaarin tiloistakin joka toinen on hankkinut traktorin.

Myös leikkuupuimureita on kirjanpitotiloilla huomattava määrä, kuten seuraavasta asetelmasta ilmenee. Siinä olevat luvut osoittavat niiden tilojen lukumäärän eri alueilla ja suuruusluokissa, joilla on oma itsekulkeva leikkuupuimuri eli ajopuimuri.

Alue	Ajopuimuritilojen luku tv:nna 1966					
	I—II slk	III slk	IV slk	V slk	VI slk	Yhteensä
Etelä-Suomi	—	39	52	82	42	215
Sisä-Suomi	2	26	18	11	—	57
Etelä-Pohjanmaa . . .	—	1	6	5	—	12
Pohjois-Suomi	1	11	2	1	—	15
Yhteensä	3	77	78	99	42	299

4. Rakennukset

Maatalouden rakennusomaisuuteen, jonka arvot eri tilaryhmissä ilmenevät taulukosta 8, ei aikaisemmasta poiketen ole luettu asuinrakennuksia. Viimeksi mainituista on muodostettu oma erillinen maatilaomaisuuteen luettu omaisuusryhmä, jonka arvot eri tilaryhmissä on kuitenkin merkitty samaan taulukkoon. Kun asuinrakennukset eivät enää kuulu maatalousomaisuuteen, ei niiden vuokraa, johon sisältyy mm. viljelijäperheen asuntoetu, ole myöskään luettu maatalouden kokonaistuottoon kuten aikaisemmin. Samoin eivät asuinrakennuksista aiheutuneet kustannukset enää sisälly maatalouden liikekustannukseen.

Aikaisempaan tapaan on talousrakennukset jaettu eläinsuojiin ja muihin rakennuksiin. Näiden välinen raja on kuitenkin monissa tapauksissa harkinnanvarainen mm. siitä syystä, että eläinrakennuksissa on usein huomattavastikin muihin tarkoituksiin varattua rakennustilaa. Muiden rakennusten ryhmään on luettu myös nk. rakenteelliset laitteet kuten säilörehutornit, aidat ja vesijohdot.

IV. Rahaliike

Rahatuloiksi ja -menoiksi on tässä laskettu talousvuoden käteistulot ja -menot lisättyinä niiden tilikauden aikana laskuun myytyjen tuotteiden ja laskuun ostettujen tarvikkeiden arvolla, joista suoritukset ovat siirtyneet seuraavalle tilivuodelle. Edellisiltä tilikausilta siirtyneitten saatavien ja velkojen suorituksia ei sitä vastoin ole luettu rahatuloiksi ja -menoiksi samoin kuin ei muitakaan lainaus- tai talletusliikkeeseen kuuluvia tulo- ja menoeriä.

Rahatulot on jaettu talousaloittain seuraaviin viiteen pääryhmään: maatalous, metsätalous, asuinrakennukset, sivuansiotalous ja yksityistalous. Nämä samoin kuin tulojen kokonaismäärätkin esitetään taulukossa 9. Se, että jaottelussa esiintyy nyt uusi pääryhmä, asuinrakennuksista saadut tulot, johtuu siitä, että asuinrakennukset on erotettu maatalousomaisuudesta omaksi erilliseksi omaisuusryhmäksi, kuten aikaisemmin jo mainittiin. Asuinrakennuksista saadut rahatulot ovat varsin pienet, ja ne koostuvat pääasiassa vuokratuloista. Sivuansiotuloihin sisältyvät varsinaisten sivuansioiden lisäksi korko- ja osinkotulot sekä investointiluontoiset valtionavustukset ja -palkkiot kuten salaojituspalkkiot. Sen sijaan maatalouden välittömään tukemiseen tarkasteltavana vuonna tarkoitetut erät kuten pinta-alalisät ja katokorvaukset, jotka on maksettu suoraan viljelijöille, sisältyvät maataloustuloihin. Sosiaaliset avustukset kuten lapsi- ja perhelisät on luettu viljelijäperheen yksityistuloihin.

Seuraavassa asetelmassa esitetään eri tuloryhmien keskimääräiset arvot tilaa kohden kirjanpitotiloilla kahtena viimeisenä tilivuotena. Luvut ovat painottamattomia keskiarvoja.

	Rahatulot			
	1966		1965	
	mk/tila	%	mk/tila	%
Maatalous	24 191	74.4	23 672	72.4
Metsätalous	4 048	12.4	4 860	14.9
Asuinrakennukset	107	0.3		
Sivuansiotalous	2 974	9.1	3 088	9.4
Yksityistalous	1 221	3.8	1 087	3.3
Yhteensä	32 541	100.0	32 707	100.0

Maataloustulot ovat kirjanpitotiloilla nousseet sekä markkamääräisesti että suhteellisesti. Samoin on viljelijäperheen yksityistuloissa tapahtunut lisäystä. Sen sijaan metsätaloudesta on saatu selvästi vähemmän rahatuloja kuin edellisenä vuonna. Myös niiden osuus kokonaistuloista on alentunut. Viljelijäperheen kokonaisrahatulot ovat pienentyneet kirjanpitotiloilla keskimäärin 166 mk tilaa kohden edellisestä tilivuodesta.

Taulukossa 10 esitetään kirjanpitotilojen rahamenot tarkasteltavana olevalta vuodelta. Ne on jaoteltu seuraaviin ryhmiin: maatalous, metsätalous, asuinrakennukset, sivuansiotalous, yksityistalous, verot sekä korot, vuokrat ja eläkkeet.

Kuten tulojenkin kohdalla on tässäkin asuinrakennuksia koskevat erät esitetty erikseen. Aikaisempina vuosina nämä sisältyivät maatalousmenoihin. Tämä on otettava huomioon, kun tarkastellaan maatalousmenojen suuruutta eri tilivuosina.

Seuraavassa asetelmassa esitetään kirjanpitoltilojen keskimääräiset rahamenot tilaa kohden painottamattomina keskiarvoina kahtena viimeisenä tilivuonna.

	Rahamenot			
	1966		1965	
	mk/tila	%	mk/tila	%
Maatalous	16 693	50.2	18 040	55.1
Metsätalous	1 135	3.4	1 339	4.1
Asuinrakennukset	1 710	5.1		
Sivuansiotalous	489	1.5	641	2.0
Yksityistalous	10 001	30.1	9 804	30.0
Verot	2 051	6.2	1 814	5.5
Korot, vuokrat ja eläkkeet ...	1 159	3.5	1 080	3.3
Yhteensä	33 238	100.0	32 718	100.0

Kun otetaan huomioon asuinrakennusmenot tilivuodelta 1966 voidaan todeta maatalousmenojen hieman lisääntyneen markkamääräisesti edellisestä tilivuodesta. Niiden suhteellinen osuus on kuitenkin pysynyt suunnilleen entisenä, sillä viljelijöiden kokonaismenot ovat myös kasvaneet. Viljelijöiden kokonaistulot, kuten edellä jo todettiin, olivat sen sijaan alentuneet. Metsätalouden ja sivuansiotalouden rahamenot ovat edellisestä vuodesta hieman pienentyneet. Yksityistalouden rahamenot ja verot ovat sitä vastoin selvästi lisääntyneet.

Kun vertaillaan taulukoissa 9 ja 10 esitettyjä rahatulojen ja -menojen kokonaismääriä, voidaan todeta, että eräiden tilaryhmien kohdalla rahamenot ovat tuloja suuremmat. Tämä johtuu siitä, että rahatuloissa ja -menoissa ei ole otettu huomioon talletus- ja lainausliikettä, kuten aikaisemmin jo mainittiin. Mainittu erotus on näissä tapauksissa pitänyt peittää joko käteisvaroja tai talletuksia pienentämällä taikka ottamalla lisää velkaa.

V. Maatalouden kokonaistuotto

Maatalouden kokonaistuotolla käsitetään tilivuoden aikana maataloudessa tuotettujen lopputuotteiden sekä palvelusten yhteistä arvoa. Kokonaistuottoon on siten luettu:

1) Tilivuoteen kuuluvat rahatulot ja tilisaatavat lukuunottamatta vuoden alussa ollutta omaisuutta vähentämällä saatuja rahatulaja.

2) Maataloudesta metsätalouteen, ruoka- ja yksityistalouteen, sivuasioihin ja eläkeläisille sekä vieraan työvoiman palkkoihin luovutettujen tuotteiden, etuuk- sien ja hevostöiden raha-arvo.

3) Maataloudesta omaisuuden lisäämiseen (uudisrakennuksiin, -viljelyksiin ja perusparannuksiin) luovutetun hevostöiden arvo.

4) Maataloustuotannosta johtunut lisäys varastoissa, puutarhakasvillisuudessa ja kotieläimistössä. Kuten aikaisemmin jo mainittiin, ei varastoissa ole otettu huomioon tilalla käytettäväksi tarkoitettuja omalla tilalla tuotettuja juures- ja korsi- rehuvarastoja.

Entiseen tapaan on maatalouden kokonaistuottoon luettu myös maatalouden välittömään tukemiseen tarkoitetut valtionavustukset (mm. pinta-alalisät ja kato- korvaukset), jotka on maksettu suoraan viljelijöille. Sen sijaan kokonaistuottoon eivät sisälly investointiluontoiset valtionavustukset ja -palkkiot (esim. salaojitus- palkkiot), jotka on käsitelty sivuansiotalouden tuloina.

Aikaisemmasta poiketen maatalouden kokonaistuottoon ei enää sisälly asuin- rakennusten vuokrat, joista pääosan on muodostanut viljelijäperheen asuntoedun arvo. Sen sijaan talousrakennuksista saadut vuokratulot, jotka ovat yleensä hyvin vähäisiä, on luettu kokonaistuottoon kuten aikaisempinakin vuosina. Asuinra- kennusten vuokrien poisjättäminen aiheuttaa sen, että tarkasteltavana olevan tilivuoden kokonaistuotto ei ole vertailukelpoinen aikaisempiin vuosiin.

1. Kokonaistuotto ja sen rakenne

Maatalouden kokonaistuotto esitetään tutkimusalueittain ja tilasuuruusluo- kittain taulukossa 11. Kokonaistuotto on entiseen tapaan jaettu kolmeen pääryh- mään: kotieläintuottoon, kasvinviljelytuottoon ja muuhun tuottoon. Kahden ensiksi mainitun tuoton arvot ja niiden osuudet kokonaistuotosta esitetään seu- raavassa asetelmassa kahdelta viimeiseltä tilivuodelta. Luvut ovat painotettuja keskiarvoja.

	Kotieläintuotto		Kasvinviljelytuotto	
	1966	1965 mk/ha	1966	1965
Etelä-Suomi	1 064	973	406	468
Sisä-Suomi	1 188	1 159	153	233
Etelä-Pohjanmaa	1 160	1 050	205	287
Pohjois-Suomi	1 185		97	
Pohjois-Pohjanmaa		1 118		159
Koillis-Suomi		1 211		86
Keskimäärin	1 123	1 062	276	325

Kotieläintuotossa on havaittavissa vähäistä nousua. Keskimäärin se on lisääntynyt edellisestä vuodesta hehtaaria kohden 61 markkaa eli 5.7 %. Tarkasteltaessa kotieläintuottoa eri tutkimusalueilla voidaan todeta sen olevan erittäin tasaisen. Sen sijaan kasvinviljelytuoton arvot vaihtelevat huomattavasti eri alueilla. Se on selvästi korkein Etelä-Suomessa. Tämä onkin luonnollista kun otetaan huomioon se, että myyntiviljalla ja muillakin myyntikasveilla on maan eteläosissa huomattava merkitys. Verrattuna edelliseen tilivuoteen on kasvinviljelytuotto alentunut kaikilla tutkimusalueilla. Siten kehitys on sen kohdalla kulkenut vastakkaiseen suuntaan kuin kotieläintuotossa.

Kuten edellä jo mainittiin, ei tarkasteltavana olevan tilivuoden kokonaistuotto ole vertailukelpoinen aikaisempiin vuosiin. Se johtuu siitä, että ryhmään muu tuotto ei enää sisälly asuinrakennusten vuokria. Seuraavassa asetelmassa olevat painotetut luvut osoittavat maatalouden kokonaistuottoa ja siihen sisältyvän muun tuoton arvoja eri tutkimusalueilla tilivuosina 1966 ja 1965.

	Kokonaistuotto yhteensä		Muu tuotto	
	1966	1965 mk/ha	1966	1965
Etelä-Suomi	1 503	1 510	33	69
Sisä-Suomi	1 389	1 480	48	88
Etelä-Pohjanmaa	1 396	1 403	31	66
Pohjois-Suomi	1 332		50	
Pohjois-Pohjanmaa		1 352		75
Koillis-Suomi		1 446		149
Keskimäärin	1 437	1 467	38	80

Kun verrataan muun tuoton arvoja ko. tilivuosina, havaitaan, että asuinrakennusten vuokrien poisjättäminen on selvästi alentanut muuta tuottoa. Ero ei kuitenkaan ole kovin suuri, keskimäärin 42 markkaa. Kun tämä ero otetaan huomioon kokonaistuoton arvoissa, ei kokonaistuotto ole suurestikaan muuttunut edellisestä vuodesta. Eri tutkimusalueiden arvoja vertailtaessa voidaan todeta, että eteläsuomalaisilla kirjanpitotiloilla on kokonaistuotto keskimäärin ollut molempina vuosina korkein. Vuonna 1966 se on jäänyt keskimäärin alhaisimmaksi Pohjois-Suomessa.

2. Maatalouden myyntituoton rakenne

Maatalouden varsinaiset eli nk. puhdistetut rahatulot esitetään taulukossa 12. Näihin on luettu vain sellaiset erät, jotka on otettu huomioon maatalouden kokonaistuottoa laskettaessa. Tästä syystä niihin eivät sisälly tilivuoden alussa ollutta omaisuutta vähentämällä saadut tulot, esimerkiksi jos tilalta on myyty traktori, ei siitä saatu hinta sisälly näihin tuloihin. Vastaavasti ei traktorin ostohintaa ole luettu maatalouden rahamenoihin.

Seuraavassa asetelmassa esitetyt painotetut luvut osoittavat, miten maatalouden puhdistetut rahatulot ovat edellisestä tilivuodesta muuttuneet.

	Maatalouden puhdistetut rahatulot mk/ha	
	1966	1965
Nautakarja	164	109
Maitotalous	630	626
Siat	194	149
Siipikarja	62	60
Muut eläimet	11	4
Kotieläintalous yhteensä	1 061	948
Kasvinviljely	243	244
Muut tulot	32	22
Yhteensä	1 336	1 214

Kun rahatulot muodostavat suurimman osan maatalouden kokonaistuotosta, esimerkiksi tarkasteltavana tilivuotena keskimäärin 93.0 %, niin tulojen kehitys on luonnollisesti samansuuntainen kuin kokonaistuoton kehitys. Siten kotieläintalouden rahatulot ovat yleensä nousseet edellisestä tilivuodesta. Sen sijaan kasvinviljelytulot ovat keskimäärin alentuneet. Maatalouden puhdistetut rahatulot ovat lisääntyneet hehtaaria kohden yhteensä 122 markkaa eli 10.0 %.

VI. Maatalouden liikekustannus

Maatalouden liikekustannukseen on luettu maatalouden säännöllistä hoitoa varten tilivuoden aikana uhratut rahamenot, yksityis-, ruoka-, metsä- ja sivu-ansiotaloudesta saatujen luontaisuuoritutusten arvot sekä ne maatalousomaisuuden vähennykset, jotka ovat syntyneet tuotannon, jalostamisen ja keskimääräistä kulumista vastaavan poiston kautta. Tuloja, jotka on saatu tilivuoden alussa ollutta omaisuutta vähentämällä, ei ole luettu kokonaistuottoon. Vastaavasti omaisuuden lisäyksestä aiheutuneet menot eivät kuulu liikekustannukseen. Korot, verot ja vuokramaksut eivät tässä myöskään sisälly liikekustannukseen, joten maatalous on oletettu niistä vapaaksi ja siten ne on maksettava liikeylilyäämästä eli verotettavasta puhtaasta tuotosta.

1. Liikekustannus ja sen rakenne

Liikekustannus on aikaisemmasta poiketen jaettu nyt seuraaviin pääryhmiin: tarvikekustannus, kotieläinkustannus, työkustannus, kone- ja kalustokustannus, rakennuskustannus ja muu kustannus, joiden arvot ilmenevät taulukosta 13. Ryhmittelyssä tehtyjen muutosten takia on pääryhmien vertailu aikaisempiin tilivuosiiin vaikeata. Tässä on kuitenkin huomattava, että useat mainittujen pääryhmien aluerät on laskettu entisellä tavalla.

Tarvikekustannusta laskettaessa on tarvikkeiden ostomenojen lisäksi otettu huomioon myös tarvikevarastojen muutokset. Varaston lisäys on lisätty ja vähennys vähennetty ko. tilivuoden vastaavan tarvikkeen ostomenoista. Ryhmään muut kotieläintalouden tarvikkeet on luettu mm. rehujen säilöntäaineet kuten AIV-liuos, siivilävanu ja kotieläintalouden pesuaineet. Sähkömaksuihin sisältyvät aikaisemmasta poiketen vain maatalouden sähkömaksut, sillä asuinrakennuksissa käytetyn sähkön osuus on pyritty erottamaan sähkömaksujen kokonaismäärästä. Tarvikekustannukseen kuuluvaan polttoainekustannukseen sisältyvät sekä tilan omasta metsästä saadut että ostetut maatalouden polttopuut samoin kuin kuivurin ja talousrakennusten lämmityksessä käytetyt polttonesteet. Sen sijaan traktorin ja leikkuupuimurin polttoaineet sisältyvät kone- ja kalustokustannukseen ao. koneiden muihin kustannuksiin. Kasvihuoneiden polttoaineet on luettu ryhmään muu kustannus.

Kotieläinkustannus muodostuu astutus- ja keinosiemennysmaksuista, eläinten lääkemenoista ja eläinlääkärin palkkioista sekä karjantarkkailu- ja kantakirjamaksuista. Lisäksi siihen sisältyvät eläinten poistonluontoiset arvovähennykset.

Työkustannukseen kuuluvat maatalouden säännölliseen harjoittamiseen liittyvistä töistä eli ns. maatalouden juoksevista töistä, joihin eivät sisälly maatalouden investointityöt, maksetut aika- ja urakkapalkat mukaan luettuina luontoisedut ja sosiaaliset kulut. Jos palkkaväki on suorittanut muita töitä, esi-

merkiksi metsätöitä, eivät näitä koskevat palkkakustannukset sisälly tähän. Kokonaispalkkakustannukset on jaettu eri talousalojen osalle tehtyjen työtuntien suhteessa.

Liikekustannukseen luettu viljelijäperheen oman työn arvo maatalouden juoksevissa töissä on määritetty siten, että tehdyt työtunnit on hinnoitettu maataloustyöntekijöille ko. aikana maksetulla keskimääräisellä tuntipalkalla. Se on saatu sosiaalisen tutkimustoimiston julkaisemasta maataloustyöntekijäin palkkatilastosta. Viljelijäperheen työn arvoa määritettäessä on siten käytetty seuraavia tuntipalkkoja:

Miehet	2,27 mk
Naiset	1,72 »
Lapset	1,14 »

Maatalouden johtotyön kohdalla on määrittämisperuste aikaisempaan verrattuna muuttunut siten, että koko johtotyötä ei enää erikseen arvioida, vaan se otetaan huomioon työkirjaan merkittyjen johtotyöhön käytettyjen työtuntien mukaan. Nämä työtunnit on hinnoitettu em. miesten tuntipalkan mukaan eli 2,27 mk/t. Maatalouden johtotöiksi on luettu lähinnä seuraavat työt: maatalouskirjanpito, kasvinviljelysuunnitelmien ja kotieläintalouden suunnitelmien tekeminen sekä maataloustuotteiden myynti ja maataloustarvikkeiden osto.

Maatalouden liikekustannukseen sisältyvään työkustannukseen ei nyt ole luettu asuinrakennusten korjaus- ja kunnossapitotöistä aiheutuneita kustannuksia. Aikaisemmin ne sisältyivät siihen.

Kone- ja kalustokustannuksissa on esitetty erikseen poistot ja muut kustannukset. Ne on lisäksi jaettu kolmeen osaan: traktorit, leikkuupuimurit ja muu kalusto. Traktorin ja leikkuupuimurin muihin kustannuksiin sisältyvät korjaus- ja kunnossapitomenojen ohella polttoainemenot, vakuutukset, rekisteröinti- yms. maksut, mutta ei korkoa. Korjaustöitä koskevat kustannukset tilan aikapalkkaisen palkkaväen ja viljelijäperheen oman työn osalta sisältyvät em. yhteiseen työkustannukseen.

Rakennuskustannuksiin on luettu talousrakennusten korjaus- ja kunnossapitomenot sekä poistot. Tilan aikapalkkaisen palkkaväen ja viljelijäperheen tekemien talousrakennusten korjaustöiden kustannukset on otettu huomioon maatalouden yhteisessä työkustannuksessa, kuten kaluston ja koneidenkin osalta.

Muuhun kustannukseen kuuluvat mm. vakuutusmaksut lukuunottamatta traktorin ja leikkuupuimurin ko. maksuja, maatalouden perusparannusten korjaus- ja kunnossapitomenot sekä poistot, puutarhamenot ja muut sellaiset kustannukset, joita ei ole otettu huomioon jo edellisissä ryhmissä.

Seuraavassa asetelmassa olevat luvut osoittavat liikekustannuksen arvoja eri tutkimusalueilla tarkasteltavana ja sitä edellisenä tilivuonna. Kuten edellä mainittiin, ne eivät ole täysin vertailukelpoisia keskenään. Huomattavin syy on siihen se, että tilivuonna 1966 asuinrakennuksia koskevat kustannukset eivät sisälly maatalouden liikekustannukseen, kuten edellisenä vuonna.

	Liikekustannus mk/ha	
	1966	1965
Etelä-Suomi	1 369	1 352
Sisä-Suomi	1 508	1 484
Etelä-Pohjanmaa	1 383	1 311
Pohjois-Suomi	1 462	
Pohjois-Pohjanmaa		1 373
Koillis-Suomi		1 602
Keskimäärin	1 413	1 400

Liikekustannuksessa on todettavissa nouseva kehitys huolimatta asuinrakennuksia koskevien kustannusten poisjättämisestä. Jos ne olisi aikaisempaan tapaan otettu mukaan, olisi liikekustannuksen kohoaminen muodostunut edellä olevaa suuremmaksi.

2. Rahassa suoritettu liikekustannus

Taulukossa 14 esitetään maatalouden varsinaiset eli nk. puhdistetut rahamenot. Niihin on luettu ainoastaan maatalouden juokseviin menoihin käytetyt erät eli menot, jotka on otettu huomioon liikekustannusta laskettaessa. Tästä syystä niihin eivät sisälly investointiluontoiset menot kuten uudisrakennuksiin sekä uusien koneiden ja kaluston hankintaan käytetyt erät. Vastaavalla tavalla on menetelty, kuten aikaisemmin mainittiin maatalouden varsinaisten rahatulojen kohdalla, joihin ei ole luettu tilikauden alussa ollutta omaisuutta vähentämällä saatuja tuloja. Rahamenoihin ei tässä ole luettu asuinrakennuksia koskevia menoja.

Seuraavassa asetelmassa olevat painotetut luvut osoittavat eräitä rahamenoja eri tutkimusalueilla tilivuosina 1966 ja 1965.

	Ostorehut		Ostolannoitteet		Palkat	
	1966	1965	1966	1965	1966	1965
			mk/ha			
Etelä-Suomi	196	186	138	137	79	93
Sisä-Suomi	178	185	119	124	58	77
Etelä-Pohjanmaa	222	209	108	116	20	28
Pohjois-Suomi	257		116		32	
Pohjois-Pohjanmaa		272		121		46
Koillis-Suomi		263		129		48
Keskimäärin	206	203	126	128	58	71

Verrattuna edelliseen tilivuoteen ovat sekä rehu- että lannoitemenot muuttuneet varsin vähän. Rehujen hankintaan käytetyt rahamenot ovat maan pohjoisosissa pinta-alayksikköä kohden keskimäärin suuremmat kuin Etelä- ja Sisä-Suomessa. Lannoitemenot ovat sen sijaan keskimäärin korkeimmat etelä-suomalaisilla kirjanpitolitoilla. Palkkamenoissa on tapahtunut selvää alentumista kaikilla tutkimusalueilla palkkatason noususta huolimatta. Tämä johtuu siitä, että vieraan työvoiman käyttö on edelleen supistunut.

3. Työnmenekki

a. Ihmistyö.

Viljelijäperheen ja aikapalkkaisen työvoiman työtuntimäärät esitetään taulukossa 15. Niihin eivät sisälly urakkatyöt eivätkä viljelijäperheen suorittamat kotitalous- ja sivuansiotyöt, jotka ilmenevät taulukosta 17. Kuten aikaisemmin jo mainittiin, on maatalouden johtotyön arvo nyt määritetty siihen käytetyn työajan perusteella. Johtotyöksi on katsottu lähinnä seuraavat työt: maatalouskirjanpito, kasvinviljelysuunnitelmien teko, kotieläintalouden suunnitelmien laatiminen sekä

maataloustuotteiden myynti ja maataloustarvikkeiden osto. Johtotyön tuntimäärät esitetään taulukossa 15. Kaikki taulukoissa 15—20 esitetyt työnmenekkiluvut pohjautuvat tiloilla työpäiväkirjoihin tehtyihin muistiinpanoihin.

Kun maatalouden juoksevista töistä seuraa jäljempänä tarkempi selitys, on taulukossa 15 esitetty erikseen vain metsätyöt ja maatalouden uudistus- eli investointityöt, joita ovat esimerkiksi uudisrakennus- ja salaojitustyöt. Erityisesti on huomattava, että tässä esitettyihin metsä- ja investointitöiden tuntimääriin eivät sisälly vieraan työvoiman suorittamat urakkatyöt.

Maatalouden juoksevat työt esitetään taulukossa 16. Niihin on luettu maatalouden säännöllistä harjoittamista koskevat työt kuten erilaiset kasvinviljelytyöt, kotieläinten ruokinta- ja hoitotyöt, sekä maatalousrakennusten ja -kaluston korjaus- ja kunnossapitotyöt. Entiseen tapaan on työtunnit merkitty erikseen palkkavaäen ja viljelijäperheen osalta. Suoritetut työtunnit on ilmoitettu kummassakin ryhmässä vielä eriteltyinä miesten, naisten ja lasten kesken. Aikaisemmasta poiketen on kokonaistytönmenekki maatalouden juoksevilla töissä nyt ilmaistu vain nk. ihmistytöntunteina. Aikaisempina vuosinahan käytettiin muunnettuja miestytöntunteja ja aivan viimeisinä tilivuosina sekä muunnettuja tunteja että ihmistytöntunteja. Ihmistytöntunnit on laskettu siten, että miesten ja naisten työtunnit on laskettu yhteen ja saatuun summaan on lisätty puolet lasten työtuntimäärästä. Tehty muutos on otettava huomioon, kun vertaillaan tarkasteltavana olevan tilivuoden työnmenekkiä aikaisempiin vuosiin.

Kun työtuntimääriin eivät sisälly urakkatyöt, on taulukkoon 16 otettu myös maatalouden juoksevia töitä koskevat urakkapalkat.

Maatalouden työnmenekkiluvut tilivuosina 1966 ja 1965 ovat eri tutkimusalueilla olleet keskimäärin seuraavat. Luvut ovat painotettuja keskiarvoja.

	Maatalouden työnmenekki it/ha	
	1966	1965
Etelä-Suomi	304	303
Sisä-Suomi	390	412
Etelä-Pohjanmaa	334	343
Pohjois-Suomi	379	
Pohjois-Pohjanmaa		360
Koillis-Suomi		453
Keskimäärin	338	353

Etelä-Suomessa työnmenekki on pysynyt keskimäärin samana kuin edellisenä vuonna, mutta muualla on havaittavissa vähäistä alentumista. Keskimäärin se on pienentynyt hehtaaria kohden 15 ihmistytöntuntia eli 4.2 %.

Maatalouden juoksevat työt on nyt ensimmäisen kerran eritelty kolmeen ryhmään: kasvinviljelytyöt, kotieläintalouden työt ja muut juoksevat työt. Näiden tuntimäärät ilmenevät taulukosta 17.

Kasvinviljelytyöihin on luettu mm. muokkaus- ja lannoitustyöt, viljelykasvien kylvö-, hoito- ja korjuutyöt, ojien kunnostus sekä kasvinviljelyrakennusten ja -koneiden ja -kaluston korjaukset.

Kotieläintalouden töihin sisältyvät mm. eläinten ruokinta- ja hoitotyöt, kotieläinrakennusten ja -kaluston korjaukset. Rehujen siirto eläinsuojien yhteydessä olevista varastoista eläinten eteen on katsottu kotieläintalouden työksi. Sen sijaan rehujen kuljetus näihin kuten muihinkin varastoihin on katsottu kasvinviljelytyöksi.

Muihin juokseviin töihin sisältyvät edellisiin ryhmiin kuulumattomat varsinaiset maataloustyöt, esimerkiksi puutarhatyöt.

Taulukkoon 17 on merkitty myös viljelijäperheen sivuansio- ja yksityistalouden työt. Ensiksi mainittuihin sisältyvät ainoastaan ne sivuansiotyöt, joista palkka on maksettu työajan perusteella. Yksityistalouden töihin on luettu ruokataloustyöt ja muut kotitaloustyöt.

b. Hevostyö

Hevostyön tuntimäärät eri tutkimusalueilla ilmenevät taulukosta 18. Lukuihin sisältyvät sekä omien että vieraitten hevosten työt. Metsätöihin on luettu vain tilan omassa metsässä suoritettut työt. Mikäli töitä on tehty jonkin muun tilan metsässä, on ne katsottu sivuansiotöiksi.

Hevostyön jakaantuminen eri töiden osalle tilivuosina 1966 ja 1965 ilmenee seuraavan asetelman luvuista, jotka ovat painottamattomia.

	Hevostyö	
	1966	1965
Maatalouden juoksevat työt t/tila	199	245
Metsätyöt »	65	92
Muut työt »	28	34
Hevostyötä yhteensä »	292	371
Siitä vuokrattua »	5	5
Hevostyötä tuntia vuodessa hevosta kohden	482	530

Hevostyön määrä on edelleenkin alentunut. Erityisesti maatalouden juoksevista töissä on hevosia käytetty vähemmän kuin edellisenä tilivuonna. Lisäksi on huomattava, että myös hevosta kohden laskettu työtuntimäärä on selvästi pienentynyt.

c. Traktorityö

Traktorityön tuntimäärät esitetään taulukossa 19. Ne on laskettu samalla tavalla kuin hevostyön tuntimäärätkin.

Traktorityön ja hevostyön määrien välistä suhdetta maatalouden juoksevista töissä osoittavat seuraavan asetelman painotetut työnmenekkiluvut.

	Traktorityö t/ha		Hevostyö t/ha	
	1966	1965	1966	1965
Etelä-Suomi	24	23	15	16
Sisä-Suomi	20	21	29	30
Etelä-Pohjanmaa	20	19	18	23
Pohjois-Suomi	22		16	
Pohjois-Pohjanmaa		23		18
Koillis-Suomi		20		27
Keskimäärin	22	22	18	22

Traktorin työtuntimäärien kohoaminen näyttää nyt pysähtyneen. Sen sijaan hevostyön tuntimäärät ovat edelleenkin alentuneet. Tilivuonna 1965 molempien työnmenekkiluvut maatalouden juoksevista töissä olivat kirjanpitotiloilla keskimäärin yhtäsuuret. Siihen saakka hevostyön tuntimäärät olivat olleet keskimäärin suuremmat kuin traktorityön.

VII. Investoinnit maatalouteen ja asuinrakennuksiin

Kirjanpitotiloilla maatalouteen ja asuinrakennuksiin tehdyt investoinnit esitetään taulukoissa 20 ja 21.

Maatalouden investoinnit on eritelty eri omaisuusosien osalle. Rakennuksiin sisältyvät vain talousrakennukset, sillä asuinrakennuksiin suoritettut investoinnit esitetään erikseen. Perusparannuksiin on luettu lähinnä salaojitukset. Uudisviljely-investoinneilla tarkoitetaan maatalousmaan uudisraivauskustannuksia. Taulukoon on otettu erillisenä ryhmänä maatalousmaan osto.

Kokonaisinvestointeihin on luettu seuraavat erät: rahamenot, ihmistyö, traktorityö, hevostyö sekä omasta metsästä saatu puutavara. Ihmistyöhön sisältyvät sekä aikapalkkaisen vieraan työvoiman palkkakustannus sekä viljelijä-perheen oma työ hinnoitettuna samoilla tuntihinnoilla kuin maatalouden liikekustannuksessa. Kyseessä olevia töitä koskevat urakkapalkat sisältyvät rahamenojen ryhmään.

Kun rahamenot muodostavat investoinneista suurimman erän, esitetään ne erikseen taulukossa 21.

VIII. Maatalouden liikeluokset

Maatalouden liikeluokset tilivuodelta 1966 esitetään taulukossa 22. Varsinaisten tulosten ohella on taulukkoon merkitty myös maatalouden kokonaistuoton ja liikekustannuksen arvot. Vertailtaessa tilivuoden 1966 liikeluokkia aikaisempien vuosien vastaaviin tuloksiin on huomattava, että ko. vuoden laskelmissa on tehty muutoksia, joita edellä on selostettu. Tulosten suhteen on edelleen muistutettava, että kirjanpitoiltoja ei ole voitu valita otantamenetelmällä, ja sentähden niiden tulosten ei voida katsoa edustavan koko maatalouden keskimääräistä tasoa.

1. Verotettava puhdas tuotto

Maatalouden puhtaalla tuotolla tarkoitetaan kokonaistuoton ja liikekustannuksen erotusta. Kun liikekustannukseen eivät tässä sisälly verot, vuokrat eivätkä velkojen korot, on mainittu erotus velattoman maatalouden verotettava puhdas tuotto, josta käytetään myös nimitystä liikeylijäämä. Sen arvot esitetään taulukossa 22. Maatalouden kokonaistuoton ja liikekustannuksen määrittämisessä nyt tehdyt muutokset eivät suurestikaan vaikuta puhtaan tuoton suuruuteen. Asuinrakennusten erottaminen maataloudesta pienensi sekä kokonaistuottoa että liikekustannusta. Maatalouden johtotyön määrittämistavan muuttuminen sen sijaan vaikuttaa korottavasti puhtaaseen tuottoon, sillä johtotyön arvo on muodostunut keskimäärin kaikilla alueilla jonkin verran pienemmäksi kuin tilivuonna 1965.

Seuraavassa asetelmassa olevat luvut osoittavat verotettavan puhtaan tuoton painotettuja keskiarvoja eri tutkimusalueilla tilivuosina 1966 ja 1965

	Verotettava puhdas tuotto mk/ha	
	1966	1965
Etelä-Suomi	134	158
Sisä-Suomi	—119	— 4
Etelä-Pohjanmaa	13	92
Pohjois-Suomi	—130	
Pohjois-Pohjanmaa		— 21
Koillis-Suomi		—156
Keskimäärin	24	67

Maatalouden verotettava puhdas tuotto on tarkasteltavana vuotena ollut selvästi korkein Etelä-Suomessa kuten edellisenäkin vuonna. Etelä-Pohjanmaallakin se on vielä muodostunut positiiviseksi. Sen sijaan muilla alueilla puhdas tuotto on keskimäärin jäänyt molempina vuosina negatiiviseksi. Tässä on kuitenkin huomattava, että näillä alueilla työkuulus, joka koostuu pääasiassa viljelijäperheen

omalle työlle arvioidusta palkasta, on huomattavan korkea. Seuraavassa asetelmassa esitetään Etelä-Suomen tutkimusalueen eri tilasuuruusluokkien puhtaan tuoton keskiarvot tarkasteltavana tilivuonna.

Etelä-Suomen tilasuuruusluokat	Verotettava puhdas tuotto mk/ha
I— II (alle 10 ha)	46
III (10—20 »)	104
IV (20—30 »)	193
V (30—50 »)	244
VI (50— »)	318

Mainitut luvut osoittavat erittäin selvästi tilakoon vaikutuksen puhtaan tuoton suuruuteen. Tilakoon kasvaessa hehtaaria kohden laskettu puhdas tuotto kohoaa selvästi.

2. Maatalousylijäämä

Maatalousylijäämä saadaan siten, että kokonaistuotosta vähennetään liikekustannuksen muut erät paitsi viljelijäperheen oman työn arvo. Maatalousylijäämään sisältyvät siten viljelijäperheen omalle työlle saatu palkka ja maatalouteen sijoitetulle pääomalle saatu korko. Taulukossa 22 ja seuraavissa asetelmissa esitetyjä maatalousylijäämän arvoja laskettaessa ei veroja ole luettu kustannuksiin.

Seuraavan asetelman luvut osoittavat, miten maatalousylijäämä on keskimäärin muuttunut edellisestä tilivuodesta eri tutkimusalueilla. Luvut ovat eri alueiden painotettuja keskiarvoja.

	Maatalousylijäämä mk/ha	
	1966	1965
Etelä-Suomi	712	692
Sisä-Suomi	647	722
Etelä-Pohjanmaa	696	740
Pohjois-Suomi	628	
Pohjois-Pohjanmaa		651
Koillis-Suomi		656
Keskimäärin	684	700

Maatalousylijäämän suhteellinen suuruus riippuu mm. siitä, miten suuren osan maataloustöistä on suorittanut viljelijäperhe ja minkä osan palkattu työvoima. Kun pientiloilla on viljelijäperheen tekemä työmäärä hehtaaria kohden yleensä suurempi kuin keskikokoisilla tiloilla, joilla käytetään enemmän palkkaväkeä, on maatalousylijäämä hehtaaria kohden pientiloilla yleensä suurempi kuten seuraavassa asetelmassa olevista Etelä-Suomen eri tilasuuruusluokkien luvuista ilmenee. Tarkasteltaessa maatalousylijäämän alueittaisia arvoja on siten huomattava, että keskimääräinen tilakoko on eri alueilla erilainen.

Etelä-Suomen tilasuuruusluokat	Maatalousylijäämä mk/ha
I— II	1 008
III	687
VI	546
V	434
VI	402

3. Kannattavuuskerroin

Kannattavuuskertoimella tarkoitetaan suhdelukua, joka saadaan, kun maatalousylijäämä jaetaan viljelijäperheen arvioidun palkan ja maatalouteen sijoitettun pääoman korkovaatimuksen summalla. Jos mainittu summa on yhtä suuri kuin maatalousylijäämä, on kannattavuuskertoimen arvo 1.0. Tässä tapauksessa katsotaan maatalouden tuotantokustannusten tulleen peitetyksi. Jos kertoimen arvo on korkeampi kuin 1.0, on maatalous tuottanut voittoa. Jos sen arvo on pienempi kuin 1.0, on tulos ollut tappiollinen. Korkovaatimus on laskettu viiden prosentin mukaan. Taulukossa 22 olevien samoin kuin seuraavassa asetelmassa esitettyjen eri alueiden keskimääriäisten kannattavuuskertoimien suhteen on muistettava, että niitä laskettaessa ei asuinrakennuksia ole luettu maatalousomaisuuteen kuten tilivuonna 1965 ja sitä aikaisempina tilivuosina.

Kannattavuuskertoimen painotetut keskiarvot eri tutkimusalueilla ilmenevät seuraavasta asetelmasta.

	Kannattavuuskerroin	
	1966	1965
Etelä-Suomi	0.93	0.90
Sisä-Suomi	0.68	0.75
Etelä-Pohjanmaa	0.82	0.87
Pohjois-Suomi	0.68	
Pohjois-Pohjanmaa		0.77
Koillis-Suomi		0.63
Keskimäärin	0.82	0.82

IX. Metsätalous

Metsätalouden rahatulot ja -menot esitetään koko rahaliikettä koskevissa taulukoissa 9 ja 10. Viljelijäperheen ja aikapalkkaisen vieraan työvoiman tekemät metsätyöt ilmenevät taulukosta 15. Urakkapalkalla suoritettujen metsätöiden arvo sisältyy metsätalouden rahamenoihin. Hevosten ja traktorien metsätyöt on esitetty taulukoissa 18 ja 19.

Tutkimustiloilla käytetyn puutavaran määrät selviävät taulukosta 23. Kirjanpitotilojen omasta metsästä saatu puutavara muodostaa pääosan tilojen kokonaiskulutuksesta, sillä ostettua puutavaraa käytetään maatiloilla suhteellisen vähän. Varsinaisen maatalouden puunkulutus on jaettu kahteen ryhmään: polttopuut ja muu puutavara. Viimeksimainitun osuus maatalouden puunkulutuksen arvosta oli tilivuonna 1966 60.4 %, ja muodostuu se pääasiassa rakennuspuista, joiden osuus maatalouden muun puutavaran arvosta oli 87.4 %. Taulukon luvut on esitetty tutkimusalueittain ja suuruusluokittain. Varsinaisen maatalouden puunkulutuksen lisäksi selviävät taulukosta asuinrakennuksiin käytettyjen sekä eläkeläisille annettujen polttopuiden määrät. Verrattaessa lukuja edellisiin tilivuosiin on otettava huomioon, että puutavaran käyttö on esitetty tarkasteltavana vuonna eri tavalla jaoteltuna. Asuinrakennusten käyttömääriin sisältyvät ko. rakennusten korjauksiin ja kunnossapitoon sekä uudistuksiin käytetty puutavara ja aikaisempina vuosina erikseen esitetyt ruoka- ja yksityistalouden polttopuut.

Omasta metsästä saadun puutavaran arvolla on hyvitetty metsätaloutta ja veloitettu vastaavasti muita talousaloja. Tätä varten on puutavara tarkasteltavana vuonna hinnoiteltu keskimäärin eri tutkimusalueilla seuraavasti:

Etelä-Suomi	23:68 mk/k-m ³
Sisä-Suomi	20:86 »
Etelä-Pohjanmaa	26:08 »
Pohjois-Suomi	22:34 »

Kaikilla tutkimusalueilla keskimäärin on vastaava hinta ollut 22:98 markkaa.

X. Oman tilan maataloustuotteiden käyttö yksityistaloudessa

Kuten aikaisemmin on jo mainittu, on ruokatalous yhdistetty viljelijäperheen yksityistalouteen. Sen vuoksi ei ruokatalouskustannuksia ole enää selvitetty erikseen. Ruokatalouden rahamenot sisältyvät yksityistalouden menoihin ja ruokataloustyöt on luettu vastaavasti yksityistalouden töihin. Tästä syystä ei ole tehty myöskään laskelmia ruokailupäivän keskimääräisestä hinnasta kuten aikaisempina tilivuosina. Vieraan työvoiman ruokailukustannus, joka on luettu palkkakustannukseen, on määritetty arvion mukaan niillä tiloilla, joilla palkkaväki on ruokaillut tilan yhteisessä ruokataloudessa.

Omalla tilalla tuotettujen maataloustuotteiden käyttö yksityistaloudessa on selvitetty entiseen tapaan. Tärkeimpien tuotteiden käyttömäärät esitetään taulukossa 24. Aikaisemmasta poiketen ne on laskettu nyt tilaa kohden, koska vuosi-ruokailijoiden määriä ei ole enää selvitetty.

Viljamäärät on ilmoitettu mainitussa taulukossa entiseen tapaan jyvänä, joista on laskettu saatavan jauhoja ja suurimoita seuraavasti: vehnästä 70 %, rukiista 97 % ja ohrasta 75 %. Taulukossa 24 esitettävien lukujen suhteen on muistettava, että myös ne ovat keskiarvoja. Yksityisillä tiloilla omalta tilalta saatujen, ruokataloudessa käytettyjen maataloustuotteiden käyttömäärät vaihtelevat huomattavasti.

Omalta tilalta saatujen yksityistaloudessa käytettyjen maataloustuotteiden arvo on entiseen tapaan luettu maatalouden kokonaistuottoon.

XI. Kirjanpituopuutarhojen tulokset

Puutarhaviljelyn taloudellisten kysymysten selvittelyyn tähtäävä puutarhakirjanpituotoiminta on jatkunut suppeana, koska lähimpänä pyrkimyksenä tässä vaiheessa on ollut kirjanpitojärjestelmän kehittäminen sellaiseksi, että se tyydyttäisi sekä viljelijän että tutkimuksen tarpeet. Tilivuoden 1966 tulostilastossa on mukana 12 puutarhan tulokset.

Useat puutarhat on perustettu maatilojen yhteyteen pääasiassa myyntituotantoa varten. Puutarhat pyrittiin valitsemaan siten, että niissä tulisivat edustetuiksi tärkeimmät päätuotantoalat: lasinalainen kukka-, lasinalainen vihannes-, avomaan kukka- ja avomaan vihannesviljely sekä hedelmän-, marjan- ja taimitarhaviljely. Tällä seikalla on merkitystä kirjanpitojärjestelmän ja siihen liittyvien lomakkeiden ja muiden käytännöllisten seikkojen järjestämisen ja suunnittelun kannalta. Tarkoituksena on lähinnä ollut luoda menetelmä, jonka perusteella voitaisiin tehdä puutarhatalouden tuotto- ja kustannusselvityksiä, joita tarvitaan myös tärkeimmiltä tuotantoaloilta erikseen.

Aineiston suppeus on asettanut omat rajoituksensa aineiston käsittelylle. Käytettävissä olevista tiedoista on kuitenkin laadittu runsaasti taulukoita, jotta saataisiin mahdollisimman monipuolinen kuva niistä asioista, jotka tulevat esille puutarhatalouden tulosselvittelyssä ja liikelaskennassa. Tulosten suhteen on luonnollisesti huomattava, että ne perustuessaan verraten pieneen aineistoon, eivät missään mielessä ole edustavia koko puutarhataloutta ajatellen.

Tulokset on ilmaistu osaksi puutarhaa ja osaksi pinta-alayksikköä kohden. Viimeksi mainitun kohdalla on ollut vaikeutena löytää yksikkö, jota voitaisiin soveltaa sekä avomaan että lasinalaiseen viljelyyn vertailujen tekemiseksi. Pitäen perusteena toisaalta liikevaihtoa ja toisaalta työnkäyttöä on päädytty puutarha-alan muunnettuun neliömetriin. Se on laskettu seuraavasti:

$$\begin{aligned} 1 \text{ muunnettu m}^2 &= 1 \text{ m}^2 \text{ kasvihuoneviljelyä (bruttopinta-ala)} \\ &= 5 \text{ m}^2 \text{ kaitio- ja lavaviljelyä} \\ &= 100 \text{ m}^2 \text{ avomaan viljelyä} \end{aligned}$$

Esitettäessä tuloksia puutarhaa tai pinta-alayksikköä kohden on puutarhat jaettu em. muunnetun puutarha-alan perusteella kolmeen suuruusluokkaan seuraavasti:

I slk	—1 000 muunnettua m ²
II »	1 000—2 500 » »
III »	2 500— » »

Kirjanpituopuutarhojen tulokset ovat taulukoissa 25—38. Niissä esitetään puutarhojen viljelyalatiedot, omaisuussuhteet, rahatulot ja -menot, tietoja puutarhan kokonaistuotosta ja liikekustannuksesta sekä niiden jakaantumisesta. Lisäksi taulukoissa on eräitä tietoja ihmistyön käytöstä puutarhoissa. Varsinaisista liikeluoksista julkaistaan aineiston vähäisyyden takia vain koko puutarhaa koskevat tulokset.

TAULUKOT
TABLES

Taul. 1. Maankäyttölajit ha/tila
Ägoslag ha/gård
Land use categories

Alue ja suuruusluokka ¹⁾	Muunn. ala ²⁾	Puutarha ³⁾	Pelto ¹⁰⁾	Nititty ¹¹⁾	Laidun ¹²⁾ (ei pelto- laintumia)	Ratviot ¹³⁾	Kasvull. metsämaa ¹⁴⁾	Muu ala ¹⁵⁾ (ei vesistöjä)	Koko ala ¹⁶⁾
Etelä-Suomi ²⁾ I—II	7.28	0.06	7.04	0.19	0.23	0.05	17.80	2.40	27.77
III	14.56	0.08	14.14	0.23	0.52	0.11	31.20	2.90	49.18
IV	24.80	0.13	24.12	0.45	0.62	0.37	51.18	5.21	82.08
V	38.09	0.19	37.21	0.55	0.98	0.26	86.32	6.09	131.60
VI	69.61	0.30	67.85	1.28	2.85	0.16	136.81	15.27	224.52
Keskimäärin ⁷⁾	23.70	0.12	23.08	0.41	0.76	0.17	50.68	4.79	80.01
Sisä-Suomi ³⁾ I—II	7.73	0.04	7.37	0.10	0.33	0.26	36.30	2.07	46.47
III	14.13	0.07	13.45	0.33	0.62	0.39	64.17	4.06	83.09
IV	24.21	0.11	23.42	0.41	1.12	0.20	132.27	10.51	168.04
V—VI	40.95	0.13	38.91	1.25	2.79	0.22	128.36	6.07	177.73
Keskimäärin	14.94	0.07	14.27	0.32	0.72	0.32	67.73	4.36	87.79
Etelä-Pohjanmaa ⁴⁾ . . I—II	7.28	0.03	7.09	0.04	0.17	0.10	19.69	2.81	29.93
III	14.45	0.04	14.11	0.12	0.15	0.31	30.65	9.98	55.36
IV	23.55	0.04	23.30	0.05	0.11	0.25	40.18	5.16	69.09
V	37.98	0.06	37.77	0.30	0.08	0.11	103.02	4.64	145.98
Keskimäärin	17.43	0.04	17.15	0.10	0.14	0.25	36.87	7.48	62.03
Pohjois-Suomi ⁵⁾ I—II	7.66	0.02	7.36	0.18	0.08	0.36	73.45	38.72	120.17
III	13.79	0.04	13.11	1.09	0.17	0.41	66.52	21.75	103.09
IV	23.77	0.05	23.26	1.57	0.09	0.12	66.71	15.65	107.45
V—VI	46.29	0.08	45.72	0.50	0.65	—	160.70	55.05	262.70
Keskimäärin	13.34	0.03	12.82	0.77	0.15	0.35	71.84	28.56	114.52
Koko maa ⁶⁾									
Keskimäärin	19.36	0.09	18.77	0.42	0.59	0.24	56.79	8.96	85.86

¹⁾ Område och storleksklass. ²⁾ Södra Finland. ³⁾ Inre Finland. ⁴⁾ Sydösterbotten. ⁵⁾ Norra Finland. ⁶⁾ Hela landet. ⁷⁾ I medeltal. ⁸⁾ Reducerad areal. ⁹⁾ Trädgård. ¹⁰⁾ Åker. ¹¹⁾ Äng. ¹²⁾ Betesmark utom åker. ¹³⁾ Rönjningar. ¹⁴⁾ Växtlig skogsmark. ¹⁵⁾ Övrig areal utom vattenområden. ¹⁶⁾ Totalareal.

¹⁾ Regions and size classes. ²⁾ South Finland. ³⁾ Central Finland. ⁴⁾ South Ostrobothnia. ⁵⁾ North Finland. ⁶⁾ Whole country. ⁷⁾ Average. ⁸⁾ Area adjusted. ⁹⁾ Garden. ¹⁰⁾ Arable land. ¹¹⁾ Meadow. ¹²⁾ Pasture. ¹³⁾ Clearings. ¹⁴⁾ Forest. ¹⁵⁾ Other. ¹⁶⁾ Total.

Taul. 2. Pellon käyttö % peltoalasta
Åkerns användning i % av åkerarealen
Use of arable land per cent of area

Alue ja suuruusluokka	Vehnä ¹⁾	Ruis ²⁾	Ohra ³⁾	Kaura ⁴⁾	Peruna ⁵⁾	Sokeri- juurikas ⁶⁾	Muut juurekset ⁷⁾	Nurmi ⁸⁾	Kesanto ⁹⁾	Muu peltoala ¹⁰⁾
Etelä-Suomi I—II	5.3	1.2	11.9	21.5	3.5	4.3	1.6	46.2	1.1	3.4
III	9.7	2.6	13.3	22.2	2.4	3.2	0.4	41.4	2.6	2.2
IV	17.9	2.6	12.4	22.2	1.6	1.8	0.5	34.8	3.4	2.8
V	22.3	4.1	16.1	20.5	1.0	2.2	0.1	25.9	6.1	1.7
VI	28.9	4.1	15.9	17.1	0.6	2.2	0.1	22.3	6.6	2.2
Keskimäärin	19.2	3.3	14.5	20.4	1.5	2.5	0.3	31.4	4.6	2.3
Sisä-Suomi I—II	1.2	2.8	15.5	15.9	3.2	1.7	1.7	55.0	0.8	2.2
III	1.9	4.0	15.7	15.4	3.2	1.6	0.9	53.6	1.3	2.4
IV	2.2	5.4	22.7	18.1	2.6	0.4	0.7	40.1	5.7	2.1
V—VI	5.9	6.4	22.2	21.0	2.1	0.4	0.5	33.8	3.6	4.1
Keskimäärin	2.5	4.4	18.1	16.9	2.9	1.2	1.0	48.1	2.4	2.5
Etelä-Pohjanmaa . . . I—II	0.6	2.2	15.4	12.3	4.4	2.5	0.9	57.0	1.4	3.3
III	1.0	4.4	14.4	13.0	3.1	1.8	1.0	54.0	1.9	5.4
IV	1.9	6.3	17.2	17.1	2.1	0.2	0.5	48.5	2.3	3.9
V	1.1	9.1	30.0	18.1	1.1	—	0.6	29.7	5.9	4.4
Keskimäärin	1.3	5.7	17.9	15.1	2.5	1.0	0.8	48.4	2.7	4.6
Pohjois-Suomi I—II	—	1.0	10.2	4.4	3.0	0.3	1.4	74.0	1.6	4.1
III	0.1	2.4	15.9	4.8	3.3	0.4	1.6	63.5	2.2	5.8
IV	0.1	4.9	13.0	5.1	4.9	0.4	1.9	57.5	2.4	9.8
V—VI	—	3.1	20.7	6.0	3.3	0.7	0.8	54.6	4.9	5.9
Keskimäärin	0.1	2.6	14.7	4.9	3.6	0.4	1.4	63.8	2.4	6.1
Koko maa										
Keskimäärin	12.5	3.6	15.4	17.6	2.0	1.9	0.6	39.5	3.8	3.1

¹⁾ Vete. ²⁾ Råg. ³⁾ Korn. ⁴⁾ Havre. ⁵⁾ Potatis. ⁶⁾ Sockerbeta. ⁷⁾ Övriga rotfrukter. ⁸⁾ Vall. ⁹⁾ Träda. ¹⁰⁾ Övrig åkerareal.

¹⁾ Wheat. ²⁾ Rye. ³⁾ Barley. ⁴⁾ Oats. ⁵⁾ Potato. ⁶⁾ Sugar beet. ⁷⁾ Other root crops. ⁸⁾ Cultivated grass. ⁹⁾ Fallow.

¹⁰⁾ Other.

Taul. 3. Sadot kg/ha
Skörd kg/ha
Yields of cultivated plants

Alue ja suuruusluokka	Kevät- vehnä ²⁾	Ruis ³⁾	Ohra ⁴⁾	Kaura ⁵⁾	Peruna ⁶⁾	Sokeri- juuri- kas ⁷⁾	Lanttua ⁸⁾	Heinä ⁹⁾	Sato ry/ha ¹⁰⁾
Etelä-Suomi I—II	1 862	1 819	2 429	2 322	19 025	29 285	39 600	4 632	2 847
III	2 037	1 352	2 315	2 258	19 270	26 935	35 428	4 382	2 662
IV	2 004	1 275	2 265	2 419	19 235	26 049	36 096	4 004	2 555
V	2 055	1 557	2 362	2 541	18 233	25 738	42 902	4 294	2 717
VI	2 227	1 597	2 528	2 542	19 097	28 603	41 433	4 390	2 845
Keskimäärin	2 098	1 496	2 384	2 432	19 017	27 094	38 009	4 313	2 713
Painotettu keskiarvo ¹⁾	1 995	1 534	2 368	2 361	19 048	27 547	38 267	4 394	2 727
Sisä-Suomi I—II	1 691	1 402	2 067	1 690	22 824	22 541	29 796	4 614	2 378
III	1 968	1 447	1 883	1 786	19 437	24 627	34 495	4 515	2 300
IV	1 902	1 362	2 179	1 964	18 013	20 689	59 518	3 992	2 301
V—VI	2 010	1 521	2 087	1 993	17 774	18 644	33 404	4 452	2 409
Keskimäärin	1 951	1 438	2 020	1 850	19 586	23 561	38 917	4 440	2 330
Painotettu keskiarvo	1 797	1 418	2 023	1 749	21 329	22 831	33 201	4 539	2 352
Etelä-Pohjanmaa . . . I—II	1 167	1 943	2 356	1 870	21 639	27 249	45 254	4 513	2 594
III	1 518	1 438	2 276	1 751	23 065	22 879	38 961	4 617	2 439
VI	1 846	1 416	2 580	1 864	18 496	25 793	32 500	3 914	2 280
V	2 667	1 853	2 917	2 414	20 195	—	29 429	4 661	2 927
Keskimäärin	1 730	1 549	2 551	1 928	21 494	23 691	37 974	4 386	2 477
Painotettu keskiarvo	1 479	1 649	2 376	1 842	21 786	23 879	40 100	4 487	2 501
Pohjois-Suomi I—II	—	1 493	1 928	1 832	22 469	20 096	27 944	4 072	2 006
III	2 127	1 302	1 824	1 743	19 969	19 759	33 534	4 042	2 099
VI	—	1 009	1 835	1 544	17 393	19 551	45 000	3 875	2 018
V—VI	—	1 322	1 671	1 640	18 656	16 500	13 000	3 462	1 918
Keskimäärin	2 127	1 226	1 820	1 712	19 694	19 144	35 038	3 982	2 047
Painotettu keskiarvo	646	1 386	1 873	1 770	21 075	19 733	30 100	4 010	2 030
Koko maa									
Keskimäärin	2 090	1 469	2 266	2 274	19 559	26 364	38 242	4 282	2 554
Painotettu keskiarvo	1 666	1 507	2 225	2 065	20 252	24 821	36 298	4 379	2 509

¹⁾ Avvägt medeltal. ²⁾ Vårvete. ³⁾ Råg. ⁴⁾ Korn. ⁵⁾ Havre. ⁶⁾ Potatis. ⁷⁾ Sockerbeta. ⁸⁾ Kålrot. ⁹⁾ Hø. ¹⁰⁾ Skörd fe/ha.

¹⁾ Weighted mean. ²⁾ Spring wheat. ³⁾ Rye. ⁴⁾ Barley. ⁵⁾ Oats. ⁶⁾ Potato. ⁷⁾ Sugar beet. ⁸⁾ Swede. ⁹⁾ Hay. ¹⁰⁾ Yield food units per hectare.

Taul. 4. Varat ja velat mk/tila
Tillgångar och skulder mk/gård
Assets and debts per farm

Alue ja suuruusluokka	Varat							Velat ^{a)}	
	Maa- talous ¹⁾	Metsä- talous ²⁾	Asuin- raken- nukset ³⁾	Sivu- ansio- talous ⁴⁾	Rahoi- tusomai- suus ⁵⁾	Yksityis- talous ⁶⁾	Varat yh- teensä ⁷⁾	Yh- teensä	Va- roista %
Etelä-Suomi I—II	31 202	15 281	11 535	319	5 542	4 453	68 332	7 974	11.7
III	53 324	26 872	15 275	811	7 329	5 994	109 605	13 706	12.5
IV	88 652	47 129	20 324	1 410	8 495	8 767	174 777	25 420	14.5
V	129 282	80 447	24 934	2 451	16 242	12 757	266 113	34 757	13.1
VI	215 191	135 404	44 761	18 885	24 784	18 081	457 106	71 613	15.7
Keskimäärin	82 196	46 699	19 602	2 597	10 219	8 388	169 701	23 185	13.7
Sisä-Suomi I—II	28 889	23 657	11 624	332	3 107	3 831	71 440	10 123	14.2
III	50 148	39 240	15 119	1 995	7 988	5 963	120 453	11 740	9.7
IV	78 640	84 266	21 323	3 571	9 543	8 456	205 799	21 208	10.3
V—VI	133 177	79 439	35 629	4 810	6 605	11 951	271 611	32 058	11.8
Keskimäärin	51 893	42 324	15 977	1 845	6 629	5 962	124 630	13 555	10.9
Etelä-Pohjanmaa I—II	24 972	11 330	7 973	849	5 013	4 761	54 898	4 319	7.9
III	46 870	18 197	12 193	545	5 055	6 760	89 620	9 176	10.2
IV	67 619	29 728	15 594	2 233	5 032	8 513	128 719	15 391	12.0
V	123 566	52 517	26 688	7 055	10 941	14 905	235 672	36 135	15.3
Keskimäärin	54 652	22 605	13 528	1 474	5 482	7 522	105 263	12 029	11.4
Pohjois-Suomi . . . I—II	27 915	22 874	11 213	823	3 804	3 629	70 258	10 349	14.7
III	39 472	23 604	12 358	1 203	4 676	4 342	85 655	13 181	15.4
IV	64 771	33 902	12 106	1 035	5 895	6 553	124 262	15 811	12.7
V—VI	120 279	64 763	28 217	1 326	12 500	12 085	239 170	15 739	6.6
Keskimäärin	39 786	25 474	12 351	1 047	4 683	4 501	87 842	12 429	14.1
Koko maa									
Keskimäärin	65 489	39 797	16 968	2 056	8 011	7 097	139 418	18 102	13.0

¹⁾ Jordbruk. ²⁾ Skogsbruk. ³⁾ Bostadsbyggnader. ⁴⁾ Biförtjänster. ⁵⁾ Finansieringstillgångar. ⁶⁾ Privatekonomi.
⁷⁾ Summa tillgångar. ⁸⁾ Skulder.

¹⁾ Agriculture. ²⁾ Forestry. ³⁾ Dwellings. ⁴⁾ By-enterprises. ⁵⁾ Current assets. ⁶⁾ Private household. ⁷⁾ Total assets.
⁸⁾ Debts.

Taul. 5. Maatalousomaisuus mk/ha
Jordbrukets tillgångar mk/ha
Agricultural property per hectare

Alue ja suuruusluokka	Varastot ¹⁾	Koti- eläimet ²⁾	Puutarha- kasvillisuus ³⁾	Kalusto ⁴⁾	Raken- nukset ⁵⁾	Perusparan- nukset ⁶⁾	Maa ⁷⁾	Yhteensä ⁸⁾
Etelä-Suomi I—II	363	571	16	763	1 614	159	798	4 284
III	339	423	9	668	1 222	212	790	3 663
IV	369	349	8	712	1 058	239	839	3 574
V	399	243	7	722	925	263	835	3 394
VI	382	219	5	589	822	286	788	3 091
Keskimäärin	373	317	8	678	1 033	246	812	3 467
Painotettu keskiarvo	362	419	11	704	1 251	212	805	3 764
Sisä-Suomi I—II	280	531	9	486	1 630	61	740	3 737
III	310	438	7	713	1 303	99	678	3 548
IV	375	312	6	727	1 036	131	661	3 248
V—VI	405	307	4	691	1 018	180	648	3 253
Keskimäärin	333	407	6	677	1 257	112	680	3 472
Painotettu keskiarvo	300	480	8	575	1 472	82	713	3 630
Etelä-Pohjanmaa . . . I—II	264	567	16	484	1 344	57	698	3 430
III	261	424	10	606	1 033	150	759	3 243
IV	263	352	7	536	750	148	815	2 871
V	411	350	9	598	737	298	850	3 253
Keskimäärin	286	397	9	576	910	168	789	3 135
Painotettu keskiarvo	269	466	12	550	1 102	121	747	3 267
Pohjois-Suomi I—II	145	599	5	553	1 664	30	649	3 645
III	190	441	4	569	984	48	626	2 862
IV	237	374	3	576	826	69	640	2 725
V—VI	309	289	3	490	803	139	565	2 598
Keskimäärin	200	449	4	559	1 088	56	627	2 983
Painotettu keskiarvo	176	514	5	556	1 339	45	636	3 271
Koko maa								
Keskimäärin	338	356	7	655	1 068	194	765	3 383
Painotettu keskiarvo	306	453	10	631	1 285	146	751	3 582

¹⁾ Förråd. ²⁾ Husdjur. ³⁾ Trädgårdens växtbestånd. ⁴⁾ Maskiner och redskap. ⁵⁾ Byggnader. ⁶⁾ Markanläggningar.
⁷⁾ Mark. ⁸⁾ Summa.

¹⁾ Stores. ²⁾ Livestock. ³⁾ Garden vegetation. ⁴⁾ Implements. ⁵⁾ Buildings. ⁶⁾ Drainage. ⁷⁾ Agricultural land. ⁸⁾ Total.

Taul. 6. Kotieläimiä
Djurantal
Number of livestock

Alue ja suuruusluokka	Hevoset ¹⁾			Nautakarja ²⁾				
	täysi-ikäiset ³⁾	nuoret ⁴⁾	varsut ⁵⁾	sonnit ⁶⁾	lehmät ¹⁰⁾	hiehot ja nuor. sonnit ¹¹⁾	tenrasnallit ¹²⁾	vasikat alle 1 v. ¹³⁾
Etelä-Suomi I—II	0.61	0.04	—	—	3.74	0.93	0.27	1.97
III	0.61	0.03	0.00	0.01	5.37	1.52	0.61	2.59
IV	0.62	0.02	—	—	6.65	1.87	0.53	3.18
V	0.55	0.06	0.01	0.04	6.88	2.38	0.72	3.60
VI	1.04	0.13	0.04	0.06	10.23	3.40	0.62	5.10
Keskimäärin	0.63	0.04	0.01	0.02	5.96	1.78	0.55	2.96
Sisä-Suomi I—II	0.70	—	0.02	—	4.35	0.95	0.35	2.37
III	0.71	0.05	0.03	0.03	6.11	1.50	0.67	3.07
IV	0.63	0.06	0.03	0.14	6.34	2.09	0.57	3.63
V—VI	0.69	0.13	0.06	0.19	8.81	2.75	2.00	4.19
Keskimäärin	0.69	0.04	0.03	0.04	5.76	1.48	0.64	2.99
Etelä-Pohjanmaa ... I—II	0.65	—	—	—	3.56	1.00	0.44	2.19
III	0.62	—	—	—	5.87	1.66	1.06	3.25
IV	0.55	0.03	—	—	6.66	2.34	0.97	3.55
V	0.89	—	—	—	6.89	3.22	1.56	2.00
Keskimäärin	0.62	0.01	—	—	5.83	1.85	0.99	3.09
Pohjois-Suomi I—II	0.50	0.04	—	0.04	5.05	1.02	0.51	2.35
III	0.54	—	0.01	0.04	6.70	1.65	0.81	3.49
IV	0.45	0.15	—	—	9.10	2.55	1.80	4.50
V—VI	0.67	0.17	—	0.50	15.00	3.50	2.17	7.16
Keskimäärin	0.52	0.03	0.01	0.05	6.54	1.55	0.83	3.25
Koko maa Keskimäärin	0.63	0.04	0.01	0.03	6.00	1.68	0.66	3.03

¹⁾ Hästar. ²⁾ Nötboskap. ³⁾ Svin. ⁴⁾ Fjäderfä. ⁵⁾ Får. ⁶⁾ Fullvuxna. ⁷⁾ Unghästar. ⁸⁾ Föl. ⁹⁾ Tjurar. ¹⁰⁾ Kor. ¹¹⁾ Kvigor
¹²⁾ Höns över 6 mån. ¹³⁾ Kycklingar under 6 mån. ¹⁴⁾ Övrigt fjäderfä. ¹⁵⁾ Lamm under 6 mån. ¹⁶⁾ Kreatursenheter.
¹⁷⁾ Horses. ¹⁸⁾ Cattle. ¹⁹⁾ Pigs. ²⁰⁾ Sheep. ²¹⁾ Full-grown. ²²⁾ Young horses. ²³⁾ Foals. ²⁴⁾ Bulls. ²⁵⁾ Cows. ²⁶⁾ Heifers under 2 months. ²⁷⁾ Hens over 6 months. ²⁸⁾ Chicks under 6 months. ²⁹⁾ Other poultry. ³⁰⁾ Lambs under 6 months. ³¹⁾

kpl/tila
per gård
per farm

Karlut yli 9 kk ¹¹⁾	emakot yli 9 kk ¹²⁾	Siat ³⁾			porsaat alle 2 kk ¹⁰⁾	Siipikarja ⁴⁾			Lampaat ⁵⁾		Nautayrsköla ²¹⁾
		siat 6—9 kk	siat 3—6 kk	siat 2—3 kk		kanat yli 6 kk ¹⁷⁾	polkaset alle 6 kk ¹⁸⁾	muu siipikarja ¹⁹⁾	täysi- kasvut ⁹⁾	Karitsat alle 6 kk ²⁰⁾	
0.02	0.52	0.12	0.39	0.43	1.46	29.60	0.76	—	0.34	0.12	7.24
0.04	0.86	0.26	1.11	0.70	2.19	36.16	1.12	0.01	0.43	0.16	10.37
0.10	1.86	0.29	4.19	2.08	4.94	66.99	0.54	—	0.35	0.18	15.19
0.09	1.58	0.71	2.36	3.06	3.27	78.52	0.09	0.04	0.52	0.31	15.71
0.40	3.90	0.71	4.02	5.41	8.27	66.67	—	—	3.06	1.15	24.34
0.08	1.35	0.35	1.98	1.70	3.23	50.38	0.68	0.01	0.63	0.27	12.73
—	0.33	0.15	0.44	0.36	0.55	10.31	0.12	—	0.11	0.08	7.49
0.04	1.11	0.20	0.69	0.60	3.35	23.26	0.10	—	0.32	0.20	11.20
0.09	2.14	0.20	1.77	1.11	6.74	99.26	—	—	1.06	0.54	15.05
0.56	6.25	2.00	1.25	3.94	9.19	26.63	—	0.12	2.12	0.50	21.86
0.06	1.29	0.28	0.78	0.78	3.25	28.88	0.09	0.01	0.45	0.22	11.15
0.06	1.25	—	1.00	0.56	2.19	41.94	—	—	0.25	—	8.14
—	0.63	0.13	0.79	0.90	1.15	6.89	0.30	—	0.46	0.27	10.38
0.03	1.45	0.14	4.69	2.83	4.34	9.07	—	—	0.21	0.07	14.59
0.45	4.67	0.33	9.33	6.33	18.11	10.55	—	—	1.56	0.22	22.13
0.05	1.21	0.13	2.39	1.72	3.31	12.32	0.17	—	0.46	0.18	11.96
—	0.23	0.06	0.26	0.28	0.40	6.26	—	—	0.58	0.45	7.89
0.05	0.55	0.21	0.78	0.55	1.65	8.12	—	—	0.56	0.47	11.12
—	1.30	0.20	0.70	0.30	0.80	13.70	0.50	—	0.85	0.60	14.99
—	1.17	0.17	1.33	0.17	3.66	60.33	—	—	0.83	—	24.45
0.03	0.52	0.15	0.59	0.41	1.15	9.43	0.05	—	0.60	0.46	10.64
0.07	1.18	0.28	1.51	1.27	2.89	34.90	0.39	0.01	0.57	0.28	11.94

och ungtjurar. ¹²⁾ Gödkalvar. ¹³⁾ Kalvar under 1 år. ¹⁴⁾ Galtar över 9 mån. ¹⁵⁾ Suggor över 9 mån. ¹⁶⁾ Grisar under 2 mån.
and young bulls. ¹⁷⁾ Veal calves. ¹⁸⁾ Calves under 1 year. ¹⁹⁾ Boars over 9 months. ²⁰⁾ Sows over 9 months. ²¹⁾ Piglets
Livestock units.

Taul. 7. Kalusto mk/ha
Maskiner och redskap mk/ha
Implements per hectare

Alue ja suuruusluokka	Leikkuri- pöytä ¹⁾	Traktorit lisälaitteineen ²⁾	Traktorin työ- koneet ja -välineet ³⁾	Hevosvetoiset työkoneet ja -välineet ⁴⁾	Muut maa- talouskoneet ⁵⁾	Kotieläin- kalusto ⁶⁾	Muu maatalous- kalusto ⁷⁾	Yhteensä ⁸⁾
Etelä-Suomi I—II	6	259	169	63	118	71	77	763
III	60	230	181	25	75	52	45	668
IV	142	209	179	13	78	42	49	712
V	207	185	169	8	87	29	37	722
VI	163	142	133	6	85	23	37	589
Keskimäärin	139	193	165	16	84	38	43	678
Painotettu keskiarvo	82	223	171	32	91	51	54	704
Sisä-Suomi I—II	12	119	67	69	94	68	57	486
III	57	257	172	31	79	72	45	713
IV	176	209	152	17	75	55	43	727
V—VI	240	134	139	13	88	38	39	691
Keskimäärin	102	207	147	31	82	63	45	677
Painotettu keskiarvo	46	164	105	53	88	67	52	575
Etelä-Pohjanmaa ... I—II	—	150	83	63	33	87	68	484
III	11	253	160	34	38	66	44	606
IV	55	207	153	16	35	41	29	536
V	126	192	148	18	39	42	33	598
Keskimäärin	43	223	152	27	37	55	39	576
Painotettu keskiarvo	18	204	129	42	36	70	51	550
Pohjois-Suomi I—II	6	235	107	38	30	84	53	553
III	7	255	141	25	38	62	41	569
IV	43	248	163	15	33	38	36	576
V—VI	79	208	100	8	29	28	38	490
Keskimäärin	20	245	133	24	35	59	43	559
Painotettu keskiarvo	14	241	121	30	33	70	47	556
Koko maa								
Keskimäärin	110	204	157	21	74	46	43	655
Painotettu keskiarvo	54	211	143	38	73	60	52	631

¹⁾ Skördetröskor. ²⁾ Traktorer. ³⁾ Maskiner och redskap för traktorer. ⁴⁾ Hästdragna maskiner och redskap. ⁵⁾ Övriga jordbruksmaskiner. ⁶⁾ Husdjursinventarier. ⁷⁾ Övriga jordbruksredskap. ⁸⁾ Summa.

¹⁾ Combines. ²⁾ Tractors. ³⁾ Tractor-drawn machinery and tools. ⁴⁾ Horse-drawn machinery and tools. ⁵⁾ Other agricultural machinery. ⁶⁾ Livestock implements. ⁷⁾ Other agricultural implements. ⁸⁾ Total.

Taul. 8. Rakennukset
Byggnader
Buildings

Alue ja suuruusluokka	Eläinsuojat ¹⁾		Munt rakennukset ²⁾		Maatalous- raken- nukset yhteensä mk/ha ³⁾	Maatalous- raken- nukset yhteensä mk/tila ⁴⁾	Asuin- raken- nukset yhteensä mk/tila ⁵⁾
	mk/ha	%	mk/ha	%			
Etelä-Suomi I—II	1 031	63.9	583	36.1	1 614	11 757	11 535
III	794	65.0	428	35.0	1 222	17 796	15 275
IV	654	61.8	404	38.2	1 058	26 234	20 324
V	466	50.4	459	49.6	925	35 239	24 934
VI	392	47.7	430	52.3	822	57 205	44 761
Keskimäärin	591	57.3	442	42.7	1 033	24 489	19 602
Painotettu keskiarvo	774	61.9	477	38.1	1 251	—	—
Sisä-Suomi I—II	1 118	68.6	512	31.4	1 630	12 603	11 624
III	794	60.9	509	39.1	1 303	18 413	15 119
IV	589	56.8	447	43.2	1 036	25 076	21 323
V—VI	633	62.1	385	37.9	1 018	41 662	35 629
Keskimäärin	779	62.0	478	38.0	1 257	18 783	15 977
Painotettu keskiarvo	971	66.0	501	34.0	1 472	—	—
Etelä-Pohjanmaa . . . I—II	977	72.7	367	27.3	1 344	9 785	7 973
III	669	64.8	364	35.2	1 033	14 924	12 193
IV	458	61.1	292	38.9	750	17 660	15 594
V	404	54.8	333	45.2	737	27 978	26 688
Keskimäärin	575	63.1	335	36.9	910	15 872	13 528
Painotettu keskiarvo	748	67.9	354	32.1	1 102	—	—
Pohjois-Suomi I—II	1 241	74.6	423	25.4	1 664	12 746	11 213
III	687	69.8	297	30.2	984	13 575	12 358
IV	549	66.5	277	33.5	826	19 621	12 106
V—VI	473	58.9	330	41.1	803	37 178	28 217
Keskimäärin	763	70.2	325	29.8	1 088	14 505	12 351
Painotettu keskiarvo	971	72.5	368	27.5	1 339	—	—
Koko maa							
Keskimäärin	643	60.2	425	39.8	1 068	20 675	16 968
Painotettu keskiarvo	839	65.3	446	34.7	1 285	—	—

¹⁾ Djurstallar. ²⁾ Övriga byggnader. Summa jordbruksbyggnader. ³⁾ mk/ha och ⁴⁾ mk/gård. ⁵⁾ Bostadsbyggnader mk/gård.

¹⁾ Livestock buildings. ²⁾ Other buildings. Farm buildings total ³⁾ marks per hectare and ⁴⁾ marks per farm. ⁵⁾ Dwellings marks per farm.

Taul. 9. Rahatulot mk/tila
Inkomster mk/gård
Cash receipts per farm

Alue ja suuruusluokka	Maatalous ¹⁾		Metsätalous ²⁾		Asuin- rakennukset ³⁾		Sivuan- sio- talous ⁴⁾		Yksityis- talous ⁵⁾		Yh- teensä ⁶⁾
	mk	%	mk	%	mk	%	mk	%	mk	%	
Etelä-Suomi I—II	13 181	73.8	1 157	6.5	46	0.2	2 477	13.9	1 008	5.6	17 869
III	19 798	76.4	2 631	10.1	82	0.3	2 326	9.0	1 094	4.2	25 931
IV	32 624	78.8	4 749	11.5	215	0.5	2 768	6.7	1 044	2.5	41 400
V	45 646	76.6	7 486	12.5	170	0.3	4 652	7.8	1 668	2.8	59 622
VI	82 744	77.7	13 951	13.1	560	0.5	8 093	7.6	1 132	1.1	106 480
Keskimäärin	30 575	76.9	4 521	11.4	153	0.4	3 317	8.3	1 175	3.0	39 741
Sisä-Suomi I—II	10 430	60.9	3 322	19.4	19	0.1	2 174	12.7	1 176	6.9	17 121
III	17 671	69.0	4 676	18.3	55	0.2	1 930	7.5	1 276	5.0	25 608
IV	26 727	60.8	12 134	27.6	132	0.3	3 837	8.7	1 157	2.6	43 987
V—VI	47 835	74.3	9 674	15.0	89	0.1	3 440	5.3	3 387	5.3	64 425
Keskimäärin	18 291	66.6	5 464	19.9	56	0.2	2 322	8.4	1 350	4.9	27 483
Etelä-Pohjanmaa I—II	11 249	76.0	453	3.1	6	0.0	1 733	11.7	1 356	9.2	14 797
III	16 645	80.5	1 115	5.4	23	0.1	2 213	10.7	677	3.3	20 673
IV	25 449	81.9	1 959	6.3	9	0.0	2 776	8.9	893	2.9	31 086
V	51 617	84.4	2 584	4.2	29	0.1	4 597	7.5	2 332	3.8	61 159
Keskimäärin	20 643	81.2	1 339	5.3	18	0.1	2 462	9.7	941	3.7	25 403
Pohjois-Suomi . . . I—II	10 160	58.0	2 480	14.1	67	0.4	3 555	20.3	1 261	7.2	17 523
III	15 575	70.7	2 186	9.9	123	0.6	2 594	11.8	1 541	7.0	22 019
IV	23 646	81.7	1 325	4.6	41	0.1	3 155	10.9	790	2.7	28 957
V—VI	40 130	78.5	3 900	7.6	—	—	6 228	12.2	853	1.7	51 111
Keskimäärin	14 986	68.7	2 264	10.4	91	0.4	3 115	14.3	1 344	6.2	21 800
Koko maa											
Keskimäärin	24 191	74.4	4 048	12.4	107	0.3	2 974	9.1	1 221	3.8	32 541

¹⁾ Jordbruk. ²⁾ Skogsbruk. ³⁾ Bostadsbyggnader. ⁴⁾ Biförtjänster. ⁵⁾ Privatekonomi. ⁶⁾ Summa.

¹⁾ Agriculture. ²⁾ Forestry. ³⁾ Dwellings. ⁴⁾ By-enterprises. ⁵⁾ Private household. ⁶⁾ Total.

Taul. 10. Rahamenot mk/tila
Utgifter mk/gård
Cash expenses per farm

Alue ja suuruusluokka	Maatalous ¹⁾		Metsätalous ²⁾	Asuin- rakennukset ³⁾	Sivunäsi- talous ⁴⁾	Yksityis- talous ⁵⁾	Verot ⁶⁾	Korot, vuokrat ja eläkkeet ⁷⁾	Yhteensä ⁸⁾
	mk	%							
Etelä-Suomi I—II	7 427	43.4	462	848	93	6 886	1 021	368	17 105
III	12 433	48.1	460	1 505	350	8 728	1 490	887	25 853
IV	22 364	53.5	1 318	1 948	282	11 272	2 782	1 799	41 765
V	32 825	53.8	1 847	3 235	792	15 165	4 428	2 706	60 998
VI	69 310	62.2	3 269	4 441	484	19 321	8 585	6 057	111 467
Keskimäärin	21 533	53.5	1 087	2 010	380	10 846	2 733	1 698	40 287
Sisä-Suomi I—II	6 950	36.9	1 865	914	211	7 669	843	362	18 814
III	12 152	44.2	1 159	1 498	605	9 958	1 548	596	27 516
IV	19 479	45.8	2 407	2 744	635	12 926	3 065	1 280	42 536
V—VI	34 256	52.7	3 939	4 221	175	17 263	3 497	1 627	64 978
Keskimäärin	12 723	44.1	1 681	1 628	466	10 042	1 631	667	28 838
Etelä-Pohjanmaa ... I—II	6 046	41.7	174	615	287	6 551	641	190	14 504
III	9 833	45.2	583	1 433	455	7 839	1 185	440	21 768
IV	15 116	49.0	485	2 336	517	9 857	1 642	878	30 831
V	37 800	58.2	876	1 383	1 394	17 262	3 188	3 072	64 975
Keskimäärin	12 678	48.4	528	1 537	518	8 853	1 372	708	26 194
Pohjois-Suomi I—II	6 607	37.3	1 107	1 052	1 134	6 918	604	283	17 705
III	10 345	46.2	714	1 064	556	8 241	918	538	22 376
IV	15 573	53.8	339	655	87	10 101	1 578	612	28 945
V—VI	23 362	47.0	2 859	1 071	4 112	13 263	4 073	996	49 736
Keskimäärin	9 793	44.5	889	1 021	831	8 059	951	462	22 006
Koko maa									
Keskimäärin	16 693	50.2	1 135	1 710	489	10 001	2 051	1 159	33 238

¹⁾ Jordbruk. ²⁾ Skogsbruk. ³⁾ Bostadsbyggnader. ⁴⁾ Biförtjänster. ⁵⁾ Privatekonomi. ⁶⁾ Skatter. ⁷⁾ Räntor, arrenden och sytning. ⁸⁾ Summa.

¹⁾ Agriculture. ²⁾ Forestry. ³⁾ Dwellings. ⁴⁾ By-enterprises. ⁵⁾ Private household. ⁶⁾ Taxes. ⁷⁾ Interests, rents and pensions. ⁸⁾ Total.

Taul. 11. Maatalouden
Jordbrukets
Gross return

Alue ja suuruusluokka	Kotieläintuotto							Vehnä ⁵⁾		Ruis ⁷⁾	
	Nauta- karja ¹⁾	Maito- talous ²⁾	Siat ³⁾	Siipi- karja ⁴⁾	Muut eläimet ⁶⁾	Yhteensä					
						mk	%				
Etelä-Suomi I—II	198	856	252	136	26	1 468	76.0	33	10		
III	142	630	194	78	13	1 052	75.1	77	14		
IV	100	481	242	89	8	920	70.5	158	13		
V	81	329	125	62	6	603	53.1	207	28		
VI	64	263	161	27	12	527	44.8	296	29		
Keskimäärin	102	441	178	65	11	797	62.1	179	21		
Painotettu keskiarvo	139	611	208	90	16	1 064	70.8	110	15		
Sisä-Suomi I—II	175	889	163	29	29	1 285	86.6	6	14		
III	145	740	172	49	18	1 124	85.9	8	22		
IV	101	437	203	161	15	917	84.0	7	28		
V—VI	92	373	181	12	19	677	65.5	49	41		
Keskimäärin	133	646	178	62	20	1 039	83.1	14	25		
Painotettu keskiarvo	158	794	169	42	25	1 188	85.5	9	18		
Etelä-Pohjanmaa ... I—II	190	772	328	116	14	1 420	83.9	3	20		
III	182	681	139	11	14	1 027	82.8	6	26		
IV	140	501	279	7	7	934	85.5	15	39		
V	75	343	445	12	10	885	70.9	7	83		
Keskimäärin	152	573	244	16	11	996	81.8	9	39		
Painotettu keskiarvo	175	677	244	51	13	1 160	83.1	6	28		
Pohjois-Suomi I—II	197	1 007	72	19	28	1 323	89.4	0	6		
III	173	787	97	21	15	1 093	89.2	1	9		
IV	144	638	100	17	7	906	86.7	0	4		
V—VI	109	524	61	37	9	740	83.3	—	7		
Keskimäärin	167	784	88	22	16	1 077	88.5	1	7		
Painotettu keskiarvo	180	882	81	21	21	1 185	89.0	0	7		
Koko maa											
Keskimäärin	119	528	174	55	13	889	70.3	114	22		
Painotettu keskiarvo	155	699	187	64	18	1 123	78.2	56	16		

¹⁾ Nötboskap. ²⁾ Mjölkhushållning. ³⁾ Svin. ⁴⁾ Fjäderfä. ⁵⁾ Övriga husdjur. ⁶⁾ Vete. ⁷⁾ Råg. ⁸⁾ Fodersäd. ⁹⁾ Hø o. dyl.
¹⁾ Cattle. ²⁾ Dairy products. ³⁾ Pigs. ⁴⁾ Poultry. ⁵⁾ Other animals. ⁶⁾ Wheat. ⁷⁾ Rye. ⁸⁾ Fodder crop. ⁹⁾ Hay. ¹⁰⁾ Potato.

kokonaistuotto mk/ha
bruttointäkt mk/ha
of agriculture per hectare

Kasvinviljelytuotto							Muu tuotto ¹³⁾					Kokonais- tuotto yhteensä ¹⁴⁾
Rehu- vilja ⁸⁾	Heinä yms. ⁹⁾	Peruna ¹⁰⁾	Juuri- kasvit ¹¹⁾	Muut ¹²⁾	Yhteensä		Puu- tarha	Valtion avus- tukset	Muut	Yhteensä		
					mk	%				mk	%	
37	4	44	203	60	391	20.2	24	45	4	73	3.8	1 932
51	9	33	126	20	330	23.5	9	7	3	19	1.4	1 401
76	12	19	67	29	374	23.7	5	1	5	11	0.8	1 305
157	14	13	80	23	522	45.9	4	0	7	11	1.0	1 136
176	16	9	87	24	637	54.1	4	—	9	13	1.1	1 177
116	12	19	97	26	470	36.6	7	4	6	17	1.3	1 234
74	9	30	133	35	406	27.0	12	17	4	33	2.2	1 503
20	7	23	57	7	134	9.0	22	41	2	65	4.4	1 484
18	12	30	56	11	157	12.0	12	11	4	27	2.1	1 308
63	22	30	13	5	168	15.4	5	1	1	7	0.6	1 092
189	12	18	18	22	349	33.8	4	—	3	7	0.7	1 033
53	13	27	42	11	185	14.8	11	12	3	26	2.1	1 250
30	10	25	52	9	153	11.0	17	28	3	48	3.5	1 389
24	5	61	99	3	215	12.7	7	49	1	57	3.4	1 692
44	5	44	58	12	195	15.7	6	12	1	19	1.6	1 241
42	7	18	9	23	153	14.0	4	1	0	5	0.5	1 092
172	10	15	—	73	360	28.9	3	—	—	3	0.2	1 248
63	6	32	35	25	209	17.1	4	8	1	13	1.1	1 218
42	5	46	65	13	205	14.7	6	24	1	31	2.2	1 396
15	7	42	12	5	87	5.9	9	59	1	69	4.7	1 479
27	9	39	14	4	103	8.4	7	22	1	30	2.4	1 226
29	12	59	10	3	117	11.2	18	2	2	22	2.1	1 045
39	16	59	16	1	138	15.6	4	3	3	10	1.1	888
26	10	45	13	3	105	8.6	9	25	1	35	2.9	1 217
21	9	43	13	4	97	7.3	9	40	1	50	3.7	1 332
90	12	25	72	20	355	28.1	7	8	5	20	1.6	1 264
52	9	33	88	22	276	19.2	11	24	3	38	2.6	1 437

¹⁰⁾ Potatis. ¹¹⁾ Rotfrukter. ¹²⁾ Övriga växter. ¹³⁾ Övriga intäkter. ¹⁴⁾ Bruttointäkter totalt.
¹¹⁾ Root crops. ¹²⁾ Other plants. ¹³⁾ Other return. ¹⁴⁾ Total.

Taul. 12. Maatalouden varsi-
Jordbrukets egentliga
General cash receipts

Alue ja suuruusluokka	Kotieläintalous ¹⁾							Vehnä		Ruis
	Nauta- karja	Maito- talous	Siat	Siipi- karja	Muut eläimet	Yhteensä				
						mk	%			
Etelä-Suomi I—II	214	770	254	132	13	1 383	77.8	24	7	
III	150	581	201	71	10	1 013	76.4	85	14	
IV	104	450	262	87	6	909	70.9	175	14	
V	87	311	131	61	5	595	52.1	241	34	
VI	74	255	165	27	9	530	46.2	312	34	
Keskimäärin	109	412	186	64	8	779	62.5	198	24	
Painotettu keskiarvo	149	560	215	88	10	1 022	71.8	117	16	
Sisä-Suomi I—II	191	795	163	23	12	1 184	89.0	—	2	
III	154	680	183	45	13	1 075	88.3	4	14	
IV	127	410	212	162	9	920	84.6	12	46	
V—VI	115	352	233	10	16	726	63.7	50	38	
Keskimäärin	149	593	193	59	13	1 007	84.1	12	22	
Painotettu keskiarvo	173	717	175	38	12	1 115	87.5	4	10	
Etelä-Pohjanmaa . . . I—II	177	652	338	127	17	1 311	85.6	2	11	
III	187	612	146	10	9	964	85.2	5	24	
IV	134	459	331	6	10	940	87.9	15	43	
V	99	309	509	11	12	940	71.1	10	135	
Keskimäärin	155	516	276	15	10	972	83.4	9	47	
Painotettu keskiarvo	172	593	261	55	12	1 093	84.9	5	27	
Pohjois-Suomi I—II	213	875	70	20	18	1 196	91.7	—	1	
III	174	706	104	19	8	1 011	91.6	—	6	
IV	143	597	103	17	7	867	88.9	—	11	
V—VI	99	494	62	36	7	698	80.7	—	26	
Keskimäärin	170	703	92	21	10	996	90.4	—	8	
Painotettu keskiarvo	189	778	83	20	14	1 084	91.0	—	5	
Koko maa										
Keskimäärin	127	487	185	54	9	862	71.0	126	24	
Painotettu keskiarvo	164	630	194	62	11	1 061	79.4	58	15	

¹⁾ Husdjursskötsel ²⁾ Væxtodling. ³⁾ Övriga inkomster. ⁴⁾ Summa.
¹⁾ Livestock production. ²⁾ Crop cultivation. ³⁾ Other cash receipts. ⁴⁾ Total.

naiset rahatulot mk/ha
inkomster mk/ha
of agriculture per hectare

Kasvinviljely ²⁾								Muut tulot ³⁾						Yh- teensä ⁴⁾
Ohra	Kaura ja sekavilja	Heinä yms.	Peruna	Juuri- kasvit	Muut	Yhteensä		Puu- tarha	Valtion avus- tukset	Muut	Yhteensä			
						mk	%				mk	%		
12	5	4	31	194	55	332	18.7	13	45	4	62	3.5	1 777	
17	13	7	26	125	13	300	22.6	3	7	3	13	1.0	1 326	
19	37	13	16	67	25	366	28.6	1	1	5	7	0.5	1 232	
70	68	15	9	80	21	538	47.2	1	0	7	8	0.7	1 141	
65	59	16	9	87	23	605	52.8	2	—	9	11	1.0	1 146	
44	44	12	16	96	22	456	36.6	2	4	6	12	0.9	1 247	
26	25	9	23	129	30	375	26.3	6	17	4	27	1.9	1 424	
7	4	9	9	55	8	94	7.1	9	41	2	52	3.9	1 330	
4	6	12	23	56	7	126	10.3	2	11	4	17	1.4	1 218	
18	23	23	28	13	2	165	15.2	0	1	1	2	0.2	1 087	
134	124	14	19	11	20	410	36.0	0	—	3	3	0.3	1 139	
27	27	14	21	41	8	172	14.4	3	12	3	18	1.5	1 197	
13	11	11	15	50	8	122	9.6	6	28	3	37	2.9	1 274	
—	1	10	46	99	2	171	11.1	—	49	1	50	3.3	1 532	
12	6	4	33	58	12	154	13.6	1	12	1	14	1.2	1 132	
15	5	4	13	9	23	127	11.9	1	1	0	2	0.2	1 069	
98	48	6	9	—	77	383	28.9	—	—	—	—	—	1 323	
27	12	5	23	35	25	183	15.7	1	8	1	10	0.9	1 165	
12	6	6	34	65	13	168	13.1	1	24	1	26	2.0	1 287	
0	—	8	24	10	3	46	3.5	2	59	1	62	4.8	1 304	
6	1	9	31	13	3	69	6.2	1	22	1	24	2.2	1 104	
11	0	7	48	10	3	90	9.2	14	2	2	18	1.9	975	
44	9	12	53	16	1	161	18.6	0	3	3	6	0.7	865	
10	1	8	35	12	3	77	7.0	3	25	1	29	2.6	1 102	
5	1	8	30	11	3	63	5.3	3	40	1	44	3.7	1 191	
35	33	11	20	71	18	338	27.8	2	8	5	15	1.2	1 215	
18	15	9	24	85	19	243	18.2	5	24	3	32	2.4	1 336	

Taul. 13. Maatalouden
Jordbrukets drifts-
Production expenses of agriculture (except

Alue ja suuruusluokka	Tarvikekustannus								Kotieläimet *)		
	Ostorehut 1)	Muut kotiel. tal. tarvikkeet 2)	Osto- lannoitteet 3)	Osto- siemenet 4)	Kasvin- suojaus 5)	Sähkö- maksut 6)	Poltto- aineet 7)	Yhteensä		Yhteensä	
								mk	%	mk	%
Etelä-Suomi I—II	295	8	129	26	6	15	14	493	26.1	35	1.9
III	154	6	127	23	6	15	10	341	26.3	26	2.0
IV	162	5	137	21	8	16	10	359	32.3	23	2.1
V	96	4	143	28	10	16	10	307	34.4	16	1.8
VI	108	4	145	25	10	16	9	317	36.9	13	1.5
Keskimäärin	136	4	138	25	8	16	10	337	31.3	20	1.9
Painotettu keskiarvo	189	6	133	25	7	15	11	386	28.2	26	1.9
Sisä-Suomi I—II	185	6	131	25	5	18	13	383	23.1	25	1.5
III	155	7	110	20	5	19	12	328	23.6	26	1.9
IV	163	6	100	14	6	21	15	325	30.4	20	1.9
V—VI	100	8	117	25	9	20	10	289	32.1	18	2.0
Keskimäärin	153	7	112	20	6	19	13	330	25.5	24	1.9
Painotettu keskiarvo	171	6	123	23	5	19	13	360	23.9	25	1.7
Etelä-Pohjanmaa ... I—II	315	7	126	27	3	12	15	505	28.7	31	1.7
III	157	4	113	18	3	11	11	317	26.1	24	2.0
IV	135	3	98	10	3	11	6	266	27.6	22	2.3
V	161	3	110	20	9	14	10	327	33.2	16	1.6
Keskimäärin	159	4	109	16	4	12	9	313	27.8	22	2.0
Painotettu keskiarvo	215	5	116	21	3	12	12	384	27.8	26	1.9
Pohjois-Suomi I—II	309	8	126	22	2	9	17	493	29.4	26	1.5
III	207	6	114	21	2	10	10	370	28.2	22	1.7
IV	125	5	107	19	3	11	9	279	27.1	22	2.1
V—VI	105	6	90	15	2	11	6	235	29.6	14	1.7
Keskimäärin	205	6	113	21	2	10	11	368	28.5	22	1.7
Painotettu keskiarvo	251	7	119	21	2	10	13	423	28.9	24	1.7
Koko maa											
Keskimäärin	149	5	128	23	7	15	11	338	29.6	21	1.8
Painotettu keskiarvo	199	6	126	23	5	15	12	386	27.3	25	1.8

¹⁾ Köpt foder. ²⁾ Övriga förnödenheter för husdjursskötsel. ³⁾ Handelsgödsel. ⁴⁾ Köpt utsäde. ⁵⁾ Växtskydd. ⁶⁾ redskap. ⁷⁾ Byggnader. ⁸⁾ Övriga driftskostnader. ⁹⁾ Summa driftskostnader.

¹⁾ Commercial fodder. ²⁾ Other livestock supplies. ³⁾ Fertilizers. ⁴⁾ Commercial seeds. ⁵⁾ Plant protection. ⁶⁾ Electri-
⁷⁾ Buildings. ⁸⁾ Other costs. ⁹⁾ Total.

liikekustannus mk/ha
kostnader mk/ha
interest claim for total capital) per hectare

Työkustannus					Kone- ja kalustokustannus ¹¹⁾								Rakenn. ¹²⁾		Muu kust. ¹³⁾		Liikekustannus yhteensä ¹⁴⁾
Palkat ¹⁾	Viljelijä-perheen ¹⁰⁾		Yhteensä		Traktorin pöisto	Leikk. pöimurin pöisto	Muun kaluston pöisto	Traktorin muut kustannukset	Leikk. pöim. muut. kust.	Muun kalusto kust.	Yhteensä		Yhteensä		Yhteensä		
	Juoksevat työt	johtotyö	mk	%							mk	%	mk	%	mk	%	
42	941	21	1 004	53.2	29	—	51	31	—	55	166	8.8	67	3.6	121	6.4	1 886
46	569	14	629	48.5	30	4	44	30	2	42	152	11.7	50	3.9	99	7.6	1 297
100	342	11	453	40.7	28	13	46	28	4	34	153	13.8	44	3.9	80	7.2	1 112
128	180	10	318	35.6	26	22	46	27	5	27	153	17.2	42	4.7	56	6.3	892
205	69	15	289	33.6	26	23	39	24	6	26	144	16.8	42	4.9	54	6.3	859
117	317	13	447	41.6	28	15	44	27	4	33	151	14.0	46	4.3	74	6.9	1 075
76	562	16	654	47.8	29	8	46	29	2	42	156	11.4	53	3.9	94	6.8	1 369
36	896	19	951	57.5	16	1	31	19	0	56	123	7.4	59	3.6	114	6.9	1 655
66	637	15	718	51.7	30	5	47	31	2	39	154	11.1	50	3.6	112	8.1	1 388
127	297	13	437	40.8	26	15	43	32	3	32	151	14.1	46	4.3	91	8.5	1 070
223	124	13	360	39.9	20	16	40	26	4	32	138	15.3	44	4.9	52	5.8	901
98	530	15	643	49.8	25	8	43	29	2	39	146	11.3	49	3.8	99	7.7	1 291
59	749	17	825	54.7	21	4	36	23	1	49	134	8.9	55	3.6	109	7.2	1 508
9	900	28	937	53.2	13	—	19	19	—	54	105	6.0	61	3.5	121	6.9	1 760
15	581	13	609	50.0	22	0	29	25	0	43	119	9.8	44	3.6	104	8.5	1 217
24	402	11	437	45.3	21	4	26	27	1	36	115	11.9	35	3.6	89	9.3	964
133	227	18	378	38.3	22	11	24	30	5	49	141	14.3	32	3.3	92	9.3	986
37	483	14	534	47.4	21	3	27	26	1	42	120	10.6	40	3.5	98	8.7	1 127
19	664	19	702	50.8	19	1	24	23	0	47	114	8.2	49	3.5	108	7.8	1 383
18	891	17	926	55.1	21	2	33	26	0	37	119	7.1	65	3.9	50	3.0	1 679
25	657	11	693	52.9	25	2	33	25	1	34	120	9.2	40	3.0	65	5.0	1 310
69	420	11	500	48.6	27	2	37	28	1	27	122	11.9	30	2.9	76	7.4	1 029
101	253	8	362	45.6	22	3	23	25	1	26	100	12.6	30	3.8	53	6.7	794
38	628	12	678	52.5	24	2	33	26	1	33	119	9.2	43	3.3	62	4.8	1 292
29	744	14	787	53.8	23	2	32	26	0	35	118	8.1	53	3.6	57	3.9	1 462
97	405	14	516	45.2	26	12	41	27	3	35	144	12.6	45	3.9	79	6.9	1 143
56	644	16	716	50.7	25	5	38	26	1	44	139	9.8	53	3.7	94	6.7	1 413

Elavgifter. ⁷⁾ Bränsle (icke traktor, skördetröska, bil). ⁸⁾ Husdjur. ⁹⁾ Löner. ¹⁰⁾ Brukarfamiljens arbete. ¹¹⁾ Maskiner och
city. ¹²⁾ Fuels for heating etc. ¹³⁾ Livestock. ¹⁴⁾ Wages paid. ¹⁵⁾ Imputed wage of farmer and farm family. ¹⁶⁾ Implements.

Taul. 14. Maatalouden
Jordbrukets egentliga
General cash expenses

Alue ja suuruusluokka	Ostorehut ¹⁾	Muut kotieläin- talouden tarvikkeet ²⁾	Osto- lannoitteet ³⁾	Osto- siemenet ⁴⁾	Kasvin- suojaus ⁵⁾	Sähkö- maksut ⁶⁾	Lämmitys- alheet ⁷⁾	Astutus- ja kehnojen maksut ⁸⁾
Etelä-Suomi I—II	307	8	138	25	6	15	2	12
III	158	6	130	23	6	15	2	8
IV	164	5	134	21	8	16	5	6
V	102	4	148	27	10	16	6	5
VI	121	4	155	25	10	16	7	3
Keskimäärin	143	5	142	25	8	16	5	6
Painotettu keskiarvo	196	6	138	24	7	15	3	8
Sisä-Suomi I—II	193	6	125	26	5	18	2	9
III	162	8	111	20	5	19	3	7
IV	165	6	95	14	7	21	9	5
V—VI	99	8	124	26	9	20	4	4
Keskimäärin	158	7	112	20	6	20	4	7
Painotettu keskiarvo	178	7	119	23	5	19	3	8
Etelä-Pohjanmaa ... I—II	323	7	103	27	3	12	1	11
III	164	5	117	18	3	11	2	9
IV	138	3	91	12	3	11	0	8
V	164	3	123	20	9	14	3	5
Keskimäärin	165	4	109	17	4	12	1	8
Painotettu keskiarvo	222	5	108	21	3	12	1	9
Pohjois-Suomi I—II	314	8	124	22	2	9	3	10
III	214	6	118	22	2	10	1	7
IV	131	6	91	20	3	11	1	7
V—VI	107	6	60	15	2	11	1	4
Keskimäärin	211	7	109	21	2	10	1	7
Painotettu keskiarvo	257	7	116	21	2	10	2	9
Koko maa								
Keskimäärin	155	5	130	23	7	16	4	6
Painotettu keskiarvo	206	6	126	23	5	15	3	8

¹⁾ Köpt foder. ²⁾ Övriga förnödenheter för husdjurskötsel. ³⁾ Handelsgödsel. ⁴⁾ Köpt utsäde. ⁵⁾ Växtskydd. medicinkostnader. ⁶⁾ Stamboks- och kontrollverksamhetsutgifter. ⁷⁾ Löner. Bränsle, rep. o. dyl. ⁸⁾ av traktor, ⁹⁾ av ¹⁰⁾ Frakter för växtodlingsprodukter. ¹¹⁾ Jordbrukets övriga utgifter. ¹²⁾ Summa.

¹⁾ Commercial fodder. ²⁾ Other livestock supplies. ³⁾ Fertilizers. ⁴⁾ Commercial seeds. ⁵⁾ Plant protection. ⁶⁾ Elec-
for herd book and low testing. ⁷⁾ Wages paid. Maintenance, fuel and insurance ⁸⁾ of tractor and ⁹⁾ of combine. ¹⁰⁾ Main-
¹¹⁾ Other cash expenses of agriculture. ¹²⁾ Total.

varsinaiset rahamenot mk/ha
utgifter mk/ha
of agriculture per hectare

Eläin- lääkintä ¹⁾	Kantakirja- ja karjantarkk. maksut ²⁾	Palkat ³⁾	Traktorin korj. paine ja vak. ⁴⁾	Leikkipuim. korj. p. paine ja vak. ⁵⁾	Muun kaluston kunnossapito ⁶⁾	Kalusto- vuokrat ⁷⁾	Rakennusten kunnossapito ⁸⁾	Kasvinviljely- tuotteiden tallit ⁹⁾	Muut maatal. menot ¹⁰⁾	Yhteensä ¹¹⁾
15	6	43	39	—	24	30	13	10	42	735
11	6	43	36	3	16	21	12	7	35	538
11	6	99	33	5	21	12	12	3	33	594
7	4	136	31	6	17	5	11	4	29	568
5	4	231	27	7	20	3	14	5	25	682
9	5	125	32	5	18	11	12	5	31	603
11	6	79	35	3	20	19	13	7	35	625
10	5	40	27	1	17	37	12	4	33	570
11	7	61	40	3	19	17	10	5	28	536
9	6	123	37	5	20	11	12	0	28	573
10	4	199	29	7	19	11	13	1	19	606
10	6	92	36	4	19	18	11	3	27	560
10	6	58	31	2	18	29	11	4	31	562
14	4	8	23	—	17	36	10	8	37	644
11	4	18	33	0	11	26	8	4	35	479
10	4	26	34	1	11	16	7	1	36	412
8	3	121	38	6	18	13	6	0	39	593
10	4	37	33	1	13	21	7	3	36	485
12	4	20	30	0	14	28	9	5	36	539
7	7	26	47	0	12	22	9	1	22	645
8	6	24	37	1	12	17	9	1	22	517
10	5	55	36	1	11	12	8	2	22	432
6	4	94	31	1	13	10	5	1	17	388
8	6	37	38	1	12	16	9	1	22	518
7	6	32	42	0	12	19	9	1	22	574
9	5	101	34	4	17	14	11	4	30	575
11	6	58	35	2	17	22	11	5	32	591

¹⁾ Elavgifter. ²⁾ Bränsle (icke traktor, skördetröska, bil). ³⁾ Betäknings- och seminaringsavgifter. ⁴⁾ Veterinär- och skördetröska. ⁵⁾ Rep. och underh. av övriga redskap. ⁶⁾ Hyra för främmande redskap. ⁷⁾ Underhåll av byggnader.

tricity. ⁷⁾ Fuels for heating etc. ⁸⁾ Having served and artificial insemination. ⁹⁾ Veterinarian and medicines. ¹⁰⁾ Payments
tenance of other implements. ¹¹⁾ Rents of implements. ¹²⁾ Maintenance of buildings. ¹³⁾ Freights of plant products.

Taul. 15. Viljelijäperheen ja aikapalkkaisen palkkaväen työtä t/tila
 Brukarfamiljens och de tidsavlönade arbetarnas arbete, timmar/gård
Working hours per farm

Alue ja suuruusluokka	Työtunnit							Työtunneista					
	Viljelijäperhe ¹⁾				Palkkaväki ²⁾			metsätöitä ³⁾			maatalouden uudistustöitä ⁴⁾		
	Johto- työ ⁵⁾	Mie- het ⁶⁾	Nai- set ⁷⁾	Lap- set ⁸⁾	Mie- het	Nai- set	Lap- set	Mie- het	Nai- set	Lap- set	Mie- het	Nai- set	Lap- set
Etelä-Suomi I—II	68	2 194	1 515	78	72	55	1	226	3	1	67	1	1
III	92	2 838	1 533	167	175	117	22	232	3	15	90	1	3
IV	127	3 079	1 372	161	733	661	30	379	5	8	185	0	1
V	176	2 789	905	131	1 511	1 144	50	494	3	13	208	1	5
VI	453	1 839	588	118	4 844	3 110	16	603	17	0	406	1	20
Keskimäärin	138	2 671	1 313	139	874	628	24	353	5	9	150	1	5
Sisä-Suomi I—II	65	2 448	1 400	155	101	32	13	418	2	15	68	0	1
III	94	3 158	1 729	190	371	133	50	474	2	19	135	1	3
IV	141	2 559	1 166	137	1 505	743	33	512	2	20	108	0	3
V—VI	237	2 011	671	50	3 312	2 524	63	544	9	—	166	—	—
Keskimäärin	99	2 806	1 501	165	594	312	38	465	2	17	113	1	3
Etelä-Pohjanmaa I—II	89	1 821	1 540	316	11	3	—	147	4	25	41	1	3
III	84	2 817	1 665	189	89	23	1	293	1	9	114	2	6
IV	114	3 656	1 384	208	221	214	8	342	1	38	176	13	18
V	301	3 173	1 502	129	1 629	1 455	—	530	—	1	422	—	—
Keskimäärin	108	2 913	1 569	206	225	173	2	303	1	17	142	5	8
Pohjois-Suomi . . . I—II	56	2 316	1 584	195	67	36	6	425	0	27	85	1	12
III	67	3 118	1 855	228	118	50	31	428	2	30	147	2	4
IV	120	3 551	1 746	125	413	433	94	433	—	7	160	—	—
V—VI	157	4 342	3 084	69	1 975	1 425	11	1 204	6	—	822	—	—
Keskimäärin	70	2 890	1 777	201	180	120	27	450	1	26	144	2	6
Koko maa													
Keskimäärin	115	2 762	1 458	162	630	427	25	391	3	14	139	1	5

¹⁾ Brukarfamiljens arbeten. ²⁾ Löntagarnas arbeten. ³⁾ Skogsarbeten. ⁴⁾ Jordbrukets nyanläggningsarbeten. ⁵⁾ Drifts-
 ledararbeten. ⁶⁾ Män. ⁷⁾ Kvinnor. ⁸⁾ Barn.

¹⁾ Works of farm family. ²⁾ Hired works. ³⁾ Forest works. ⁴⁾ Improvement works in agriculture. ⁵⁾ Management
 works. ⁶⁾ Men. ⁷⁾ Women. ⁸⁾ Children.

Taul. 16. Maatalouden juoksevat työt t/ha
Jordbrukets löpande arbeten, timmar/ha
Agricultural work, hours per hectare

Alue ja suuruusluokka	Viljelijäperheen työ t/ha ¹⁾			Palkkaväen työ t/ha ²⁾			Yhteensä ihmis- työtä t/ha ³⁾	Urakka- palkat mk/ha ⁴⁾
	Miehet	Naiset	Lapset	Miehet	Naiset	Lapset		
Etelä-Suomi I—II	253	207	10	6	6	0	477	21
III	166	105	11	9	6	1	292	16
IV	106	55	6	21	21	1	207	17
V	60	24	3	29	22	1	137	16
VI	23	8	2	56	30	0	118	15
Keskimäärin	95	55	5	28	20	1	201	16
Painotettu keskiarvo	159	112	8	16	12	1	304	17
Sisä-Suomi I—II	249	181	18	8	2	1	449	14
III	182	122	12	19	9	2	339	15
IV	92	48	5	48	17	1	208	7
V—VI	42	16	1	65	50	2	175	10
Keskimäärin	153	100	10	30	16	2	305	13
Painotettu keskiarvo	211	148	15	16	7	1	390	14
Etelä-Pohjanmaa ... I—II	217	211	40	2	0	—	450	5
III	163	115	12	3	2	0	289	5
IV	130	58	7	6	5	—	202	5
V	69	39	3	28	36	—	174	15
Keskimäärin	140	90	10	8	8	0	251	7
Painotettu keskiarvo	175	141	22	4	3	0	334	5
Pohjois-Suomi I—II	226	206	20	3	3	0	448	8
III	181	134	14	6	2	1	331	8
IV	127	74	5	13	16	4	234	12
V—VI	60	67	2	32	19	0	179	8
Keskimäärin	170	133	13	9	6	1	325	8
Painotettu keskiarvo	194	165	16	7	5	1	379	8
Koko maa								
Keskimäärin	118	75	7	25	16	1	238	14
Painotettu keskiarvo	177	132	13	13	9	1	338	13

¹⁾ Brukarfamiljens arbeten. ²⁾ Löntagarnas arbeten. ³⁾ Summa manuellt arbete. ⁴⁾ Ackordlöner mk/ha.

¹⁾ Works of farm family. ²⁾ Hired works. ³⁾ Human works total. ⁴⁾ Payments by piece rates, marks per hectare.

Taul. 17. Maatalouden juoksevan ihmistyön jakautuminen sekä viljelijäperheen sivuansio- ja yksityistalouden työt t/tila

Jordbrukets löpande arbeten samt brukarfamiljens biförtjänst- och privathushållningsarbeten, timmar/gård

Agricultural work on the farm. By-enterprice and private household work of the farm family, hours per farm

Alue ja suuruusluokka	Maatalouden juoksevat työt it/tila ¹⁾				Viljelijäperheen					
	Kasvinviljely- työt ²⁾	Kotieläintalou- den työt ³⁾	Muut maatal. juoks. työt ⁴⁾	Yhteensä ⁵⁾	sivuansiotyöt t/tila			yksityistalouden työt t/tila		
					Miehet	Naiset	Lapset	Miehet	Naiset	Lapset
Etelä-Suomi I—II	1 287	1 995	188	3 470	326	21	2	82	1 533	45
III	1 632	2 417	197	4 246	184	19	1	53	1 719	34
IV	2 037	2 860	242	5 139	180	20	2	50	1 930	25
V	2 408	2 515	311	5 234	163	18	5	29	1 959	22
VI	3 891	3 793	547	8 231	51	—	—	16	1 700	22
Keskimäärin	1 962	2 547	252	4 761	195	18	2	50	1 762	31
Sisä-Suomi I—II	1 287	1 994	190	3 471	320	57	2	102	1 619	61
III	2 016	2 583	188	4 787	177	5	3	68	1 823	73
IV	2 294	2 567	168	5 029	163	0	—	27	1 729	11
V—VI	3 309	3 679	157	7 145	122	—	—	26	1 892	22
Keskimäärin	1 903	2 464	185	4 552	215	20	2	71	1 753	59
Etelä-Pohjanmaa I—II	1 266	1 903	103	3 272	307	46	62	41	1 307	51
III	1 582	2 459	127	4 168	216	29	1	63	1 665	55
IV	1 929	2 735	93	4 757	177	46	1	51	1 806	67
V	2 771	3 701	135	6 607	140	—	—	6	2 012	24
Keskimäärin	1 712	2 544	116	4 372	213	33	9	53	1 677	55
Pohjois-Suomi . . . I—II	1 186	2 163	86	3 435	395	46	8	92	1 806	106
III	1 615	2 789	167	4 571	324	53	3	70	1 879	73
IV	2 105	3 251	212	5 568	383	50	4	43	2 099	24
V—VI	3 721	4 444	118	8 283	478	—	—	27	2 347	38
Keskimäärin	1 558	2 642	140	4 340	360	48	5	75	1 886	80
Koko maa										
Keskimäärin	1 857	2 544	204	4 605	229	25	3	60	1 773	48

¹⁾ Jordbrukets löpande arbeten. ²⁾ Växtodlingsarbeten. ³⁾ Arbeten för husdjurskötsel. ⁴⁾ Jordbrukets övriga löpande arbeten. ⁵⁾ Summa.

¹⁾ Agricultural works. ²⁾ Works in crop cultivation. ³⁾ Works in livestock production. ⁴⁾ Other agricultural works.

⁵⁾ Total.

Taul. 18. Hevostyö
Hästarbete
Working hours of horses

Alue ja suuruusluokka	Maatalouden juoksevat työt		Metsätyöt t/tila ³⁾	Muut työt t/tila ⁴⁾	Hevostyötä t/tila		Tunteja työ- hevosta kohden vuodessa ⁷⁾	Maatalouden juoksevat työt t/tila		
	t/ha ¹⁾	t/tila ²⁾			Yhteensä ⁵⁾	Sitä vuokrattua ⁶⁾		Kasvinviljely työt ⁸⁾	Kotieläintalous työt ⁹⁾	Muut. maatal. juoks. työt ¹⁰⁾
Etelä-Suomi I—II	28	205	43	57	305	6	502	168	30	7
III	12	180	45	25	250	3	442	147	26	7
IV	7	166	61	20	247	0	413	131	29	6
V	3	112	82	6	200	2	394	85	22	5
VI	5	344	142	57	543	2	532	237	92	15
Keskimäärin	8	183	62	30	275	3	453	144	32	7
Painotettu keskiarvo	15									
Sisä-Suomi I—II	37	282	84	53	419	11	597	237	36	9
III	18	256	84	25	365	7	528	211	39	6
IV	9	215	63	11	289	5	452	163	45	7
V—VI	10	430	137	20	587	1	837	339	91	0
Keskimäärin	18	269	84	32	385	8	558	220	42	7
Painotettu keskiarvo	29									
Etelä-Pohjanmaa ... I—II	30	220	20	6	246	11	411	198	17	5
III	12	175	40	18	233	7	391	164	7	4
IV	5	128	41	1	170	3	343	123	4	1
V	4	134	93	2	229	—	288	132	2	—
Keskimäärin	10	167	41	11	219	6	373	156	7	4
Painotettu keskiarvo	18									
Pohjois-Suomi I—II	21	163	64	40	267	8	548	134	24	5
III	13	178	68	31	277	9	533	144	28	6
IV	5	119	28	—	147	1	328	104	9	6
V—VI	4	194	132	—	326	4	489	188	6	—
Keskimäärin	13	167	64	31	262	8	519	138	24	5
Painotettu keskiarvo	16									
Koko maa										
Keskimäärin	10	199	65	28	292	5	482	162	30	7
Painotettu keskiarvo	18									

Jordbruksens löpande arbeten ¹⁾ timmar/ha och ²⁾ timmar/gård. ³⁾ Skogsarbeten timmar/gård. ⁴⁾ Övriga arbeten timmar/gård. Hästarbeten timmar/gård ⁵⁾ summa och ⁶⁾ därav hyrt. ⁷⁾ Arbetstimmar per arbetshäst och år. ⁸⁾ Växtodlingsarbeten timmar/gård. ⁹⁾ Arbeten för husdjursskötseln timmar/gård. ¹⁰⁾ Jordbrukets övriga löpande arbeten timmar/gård.

Agricultural works ¹⁾ hours per hectare and ²⁾ hours per farm. ³⁾ Forest works hours per farm. ⁴⁾ Other works hours per farm. ⁵⁾ Working hours of horses per farm ⁶⁾ total and ⁷⁾ hired. ⁸⁾ Working hours per horse per year. ⁹⁾ Works in crop cultivation hours per farm. ¹⁰⁾ Works in livestock production. ¹⁰⁾ Other agricultural works.

Taul. 19. Traktortyö
Traktorarbete
Working hours of tractors

Alue ja suuruusluokka	Maatalouden juoksevat työt		Uudistustyöt t/tila ²⁾	Metsätyöt t/tila ³⁾	Sivunäsi- ja muut työt t/tila ⁴⁾	Traktortyötä t/tila		Tunteja trak- toria kōnden vuodessa ⁵⁾	Maatalouden juoksevien töiden erittely t/tila		
	t/ha ¹⁾	t/tila ²⁾				Yhteensä ⁶⁾	Siltä vuokrattua ⁷⁾		Kasvinviljely- työt ⁸⁾	Kotieläin- taloustyöt ⁹⁾	Muut maata- louden juoks- työt ¹⁰⁾
Etelä-Suomi I—II	25	183	4	11	41	239	21	364	160	12	11
III	25	361	11	23	43	438	20	457	321	25	15
IV	24	603	26	41	52	722	8	586	542	32	29
V	22	826	23	61	67	977	10	606	759	28	39
VI	17	1 194	40	68	32	1 334	11	568	1 108	33	53
Keskimäärin	22	522	17	34	48	621	16	528	473	25	24
Painotettu keskiarvo	24										
Sisä-Suomi I—II	17	131	8	17	16	172	33	360	120	8	3
III	26	362	15	32	54	463	13	531	324	30	8
IV	21	510	9	42	42	603	11	530	485	17	8
V—VI	18	744	23	47	25	839	47	603	704	34	6
Keskimäärin	22	332	12	30	39	413	21	512	303	22	7
Painotettu keskiarvo	20										
Etelä-Pohjanmaa I—II	18	129	—	9	13	151	21	346	98	27	4
III	21	302	8	30	39	379	16	473	278	17	7
IV	21	499	15	46	77	637	6	658	483	8	8
V	19	710	36	55	131	932	8	683	668	32	10
Keskimäärin	20	357	11	33	51	452	14	544	333	17	7
Painotettu keskiarvo	20										
Pohjois-Suomi . . . I—II	22	171	10	41	60	282	24	500	150	17	4
III	23	321	16	50	62	449	19	559	282	26	13
IV	23	553	13	66	53	685	17	581	526	20	7
V—VI	19	893	29	109	6	1 037	4	646	856	25	12
Keskimäärin	23	302	14	50	59	425	20	552	272	21	9
Painotettu keskiarvo	22										
Koko maa											
Keskimäärin	22	425	15	36	48	524	17	529	386	23	16
Painotettu keskiarvo	22										

Jordbrukets löpande arbeten ¹⁾ timmar/ha och ²⁾ timmar/gård. ³⁾ Nyanläggningsarbeten. ⁴⁾ Skogsarbeten ⁵⁾ Biför-
tjänst- och övriga arbeten. Traktorarbeten ⁶⁾ summa och ⁷⁾ därav hyrt. ⁸⁾ Arbetstimmar per traktor och år. ⁹⁾ Växtod-
lingsarbeten. ¹⁰⁾ Arbeten för husdjursskötsel ¹¹⁾ Jordbrukets övriga löpande arbeten.

Agricultural works ¹⁾ hours per hectare and ²⁾ hours per farm. ³⁾ Improvement works. ⁴⁾ Forest works. ⁵⁾ By-enter-
prises and other works. ⁶⁾ Tractor works total. ⁷⁾ Hired tractor works. ⁸⁾ Working hours per tractor per year. ⁹⁾ Works
in crop cultivation. ¹⁰⁾ Works in livestock production. ¹¹⁾ Other agricultural works.

Taul. 20. Kokonaisinvestoinnit maatalouteen ja asuinrakennuksiin mk/tila
 Investeringar i jordbruk och bostadsbyggnader mk/gård
Investments in agriculture and dwellings marks 'per farm

Alue ja suuruusluokka	Koneet ja Kalusto ¹⁾	Raken- nukset ²⁾	Peruspa- rannukset ³⁾	Uudis- viljely ⁴⁾	Maan osto ⁵⁾	Yhteensä ⁶⁾	Asuinraken- nukset ⁷⁾
Etelä-Suomi I—II	1 051	507	166	37	7	1 768	765
III	2 544	940	445	44	137	4 110	1 332
IV	4 072	1 580	888	69	113	6 722	1 543
V	7 416	2 095	962	112	510	11 095	2 835
VI	13 258	5 859	1 392	8	286	20 803	2 902
Keskimäärin	4 281	1 580	640	57	187	6 745	1 661
Sisä-Suomi I—II	1 267	484	158	183	5	2 097	846
III	2 444	1 448	323	165	45	4 425	1 304
IV	2 574	1 758	258	258	86	4 934	2 078
V—VI	5 122	1 489	111	549	—	7 271	3 527
Keskimäärin	2 256	1 198	253	203	35	3 945	1 386
Etelä-Pohjanmaa . . . I—II	867	290	32	62	—	1 251	426
III	1 416	1 003	365	64	47	2 895	1 464
IV	2 011	1 243	675	4	276	4 209	2 590
V	7 163	4 085	871	94	—	12 213	623
Keskimäärin	1 913	1 196	433	52	92	3 686	1 534
Pohjois-Suomi I—II	968	464	27	163	25	1 647	1 044
III	1 729	1 336	150	69	5	3 289	990
IV	3 312	1 273	572	24	46	5 227	382
V—VI	1 644	5 485	236	—	—	7 365	86
Keskimäärin	1 589	1 117	146	98	16	2 966	927
Koko maa							
Keskimäärin	3 137	1 378	449	96	115	5 175	1 462

¹⁾ Maskiner och redskap. ²⁾ Byggnader. ³⁾ Markanläggningar. ⁴⁾ Nyodlingar. ⁵⁾ Inköp av jordbruksjord. ⁶⁾ Summa.
⁷⁾ Bostadsbyggnader.

¹⁾ Implements. ²⁾ Buildings. ³⁾ Drainage. ⁴⁾ Clearings. ⁵⁾ Purchase of arable land. ⁶⁾ Total. ⁷⁾ Dwellings.

Taul 21. Investointirahamenot maatalouteen ja asuinrakennuksiin mk/tila
 Penningutgifter för investering i jordbruket och bostadsbyggnader mk/gård
Investment cash expenses in agriculture and dwellings, marks per farm

Alue ja suuruusluokka	Koneet ja kalusto ¹⁾	Rakennukset ²⁾	Perusparannukset ³⁾	Uudisviljely ⁴⁾	Maan ostot ⁵⁾	Yhteensä ⁶⁾	Asuinrakennukset ⁷⁾
Etelä-Suomi I—II	1 048	312	129	17	7	1 513	533
III	2 541	678	380	26	137	3 762	1 105
IV	4 068	1 106	739	49	113	6 075	1 275
V	7 414	1 518	805	76	510	10 323	2 335
VI	13 257	4 263	1 209	3	286	19 018	2 632
Keskimäärin	4 278	1 128	540	35	187	6 168	1 373
Sisä-Suomi I—II	1 264	369	116	102	5	1 856	664
III	2 440	966	263	125	45	3 839	1 116
IV	2 572	1 463	241	192	86	4 554	1 964
V—VI	5 122	984	98	382	—	6 586	2 935
Keskimäärin	2 252	848	207	141	35	3 483	1 186
Etelä-Pohjanmaa . . . I—II	867	162	32	52	—	1 113	329
III	1 410	614	289	39	47	2 399	1 141
IV	1 994	729	564	3	276	3 566	1 952
V	7 146	3 112	695	74	—	11 027	497
Keskimäärin	1 904	768	351	35	92	3 150	1 180
Pohjois-Suomi I—II	956	227	18	67	25	1 293	842
III	1 718	815	93	19	5	2 650	780
IV	3 298	852	515	24	46	4 735	331
V—VI	1 644	2 901	190	—	—	4 735	86
Keskimäärin	1 577	655	107	37	16	2 392	741
Koko maa							
Keskimäärin	3 132	950	373	59	115	4 629	1 205

¹⁾ Maskiner och redskap. ²⁾ Byggnader. ³⁾ Markanläggningar. ⁴⁾ Nyodlingar. ⁵⁾ Inköp av jordbruksjord. ⁶⁾ Summa.
⁷⁾ Bostadsbyggnader.

¹⁾ Implements. ²⁾ Buildings. ³⁾ Drainage. ⁴⁾ Land clearing. ⁵⁾ Purchase of arable land. ⁶⁾ Total. ⁷⁾ Dwellings.

Taul. 22. Maatalouden liiketulokset
Jordbrukets driftsresultat
Economic results of agriculture

Alue ja suuruusluokka	Tilaluku ¹⁾	Kokonais- tuotto mk/ha ²⁾	Liike- kustannus mk/ha ³⁾	Verotettava puhdas tuotto mk/ha ⁴⁾	Maatalous- yli jäämä ⁵⁾ mk/ha ⁶⁾	Kannattavuus- kerroin ⁷⁾ ⁸⁾
Etelä-Suomi I—II	117	1 932	1 886	46	1 008	0.86
III	242	1 401	1 297	104	687	0.90
IV	111	1 305	1 112	193	546	1.03
V	113	1 136	892	244	434	1.21
VI	52	1 177	859	318	402	1.69
Keskimäärin	635	1 284	1 075	209	539	1.07
Painotettu keskiarvo		1 503	1 369	134	712	0.93
Sisä-Suomi I—II	86	1 484	1 655	—171	744	0.68
III	148	1 308	1 388	— 80	572	0.69
IV	35	1 092	1 070	22	332	0.70
V—VI	16	1 033	901	132	269	0.90
Keskimäärin	285	1 250	1 291	— 41	504	0.70
Painotettu keskiarvo		1 389	1 508	—119	647	0.68
Etelä-Pohjanmaa ... I—II	16	1 692	1 760	— 68	860	0.78
III	67	1 241	1 217	24	618	0.82
IV	29	1 092	964	128	541	0.97
V	9	1 248	986	262	507	1.24
Keskimäärin	121	1 218	1 127	91	588	0.90
Painotettu keskiarvo		1 396	1 383	13	696	0.82
Pohjois-Suomi I—II	80	1 479	1 679	—200	708	0.65
III	105	1 226	1 310	— 84	584	0.72
IV	20	1 045	1 029	16	447	0.79
V—VI	6	888	794	94	355	0.91
Keskimäärin	211	1 217	1 292	— 75	565	0.72
Painotettu keskiarvo		1 332	1 462	—130	628	0.68
Koko maa						
Keskimäärin	1 252	1 264	1 143	121	540	0.92
Painotettu keskiarvo		1 437	1 413	24	684	0.82

*) Tuloksia laskettaessa veroja ei ole luettu kustannuksiin.

*) Skatterna ingår inte i kostnaderna.

1) Gårdsantal. 2) Bruttointäkt. 3) Driftskostnader. 4) Beskattningsbar förräntning. 5) Skuldfri inkomst. 6) Lönsamhetkyot.

7) Number of farms. 8) Total return. 9) Production cost except interest claim for total capital. 10) Taxable net return.

11) Net return to total capital plus imputed wage of operator and family. 12) Coefficient of profitability.

Taul. 23. Puutavaran käyttö k-m³/tila
Virkesanvändningen i fm³/gård
Use of wood m³ per farm

Aine ja suuruusluokka	Maatalouteen ¹⁾			Asuinrakennuksiin ²⁾		Eläkeläisiin ³⁾	Yhteensä ⁴⁾
	polttopuita ⁵⁾	muuta ⁶⁾	yhteensä ⁷⁾	polttopuita ⁵⁾	muuta ⁶⁾		
Etelä-Suomi I—II	5.9	1.7	7.6	10.6	0.7	0.4	19.3
	III	7.8	2.0	9.8	12.7	0.6	23.8
	IV	9.6	3.0	12.6	15.2	1.1	30.3
	V	13.9	3.8	17.7	19.4	1.2	39.4
	VI	24.5	7.6	32.1	19.1	0.5	52.2
	Keskimäärin	10.2	2.9	13.1	14.5	0.8	29.2
Sisä-Suomi I—II	6.2	1.4	7.6	17.0	0.6	0.3	25.5
	III	9.3	4.4	13.7	21.6	0.8	36.3
	IV	11.8	2.6	14.4	24.3	0.5	39.4
	V—VI	18.1	5.5	23.6	22.3	0.4	47.1
	Keskimäärin	9.2	3.3	12.5	20.5	0.7	34.0
Etelä-Pohjanmaa . . . I—II	6.7	1.3	8.0	10.4	0.3	—	18.7
	III	8.5	3.5	12.0	14.2	1.9	29.4
	IV	9.8	3.7	13.5	16.9	1.3	33.2
	V	19.7	3.4	23.1	20.8	0.8	46.2
	Keskimäärin	9.5	3.2	12.7	14.8	1.2	30.2
Pohjois-Suomi I—II	7.1	2.4	9.5	17.1	1.0	0.3	27.9
	III	8.8	4.4	13.2	14.6	0.9	28.7
	IV	14.6	2.4	17.0	17.9	0.1	35.0
	V—VI	15.3	12.1	27.4	29.5	—	56.9
	Keskimäärin	8.9	3.7	12.6	16.3	0.8	29.8
Koko maa							
Keskimäärin	9.7	3.2	12.9	16.2	0.8	0.6	30.5

¹⁾ Jordbruk. ²⁾ Bostadsbyggnader. ³⁾ Sytning. ⁴⁾ Brännved. ⁵⁾ Övrigt. ⁶⁾ Summa.
¹⁾ Agriculture. ²⁾ Dwellings. ³⁾ Pensions. ⁴⁾ Fuel wood. ⁵⁾ Other. ⁶⁾ Total.

Taul 24. Oman tilan maataloustuotteiden käyttö yksityistaloudessa kg/tila
 Jordbruksprodukter från den egna gården använda i kosthållet, kg/gård
 Farm products of the own farm consumed in private household, kg per farm

Alue ja suuruusluokka	Maito ¹⁾	Sianliha ²⁾	Muu liha ³⁾	Kananmunat ⁴⁾	Vehnä ⁵⁾	Ruis ⁶⁾	Ohra ⁷⁾	Peruna ⁸⁾
Etelä-Suomi I—II	1 402.1	21.5	6.7	29.0	194.4	59.4	68.0	627.8
III	1 571.4	27.4	9.7	34.0	265.2	87.7	70.0	676.7
IV	1 636.1	25.0	10.0	42.3	343.1	94.8	64.3	729.6
V	1 431.0	32.5	28.2	42.7	264.0	81.0	54.8	671.1
VI	1 232.6	20.8	21.6	43.7	296.7	71.4	37.4	715.1
Keskimäärin	1 498.8	26.2	13.5	36.9	268.1	81.2	63.3	679.1
Sisä-Suomi I—II	1 646.5	25.6	22.7	25.4	94.1	160.6	101.0	695.3
III	1 930.1	26.8	30.8	32.2	167.9	218.2	96.7	759.5
IV	1 505.4	24.0	30.2	43.9	167.1	216.9	109.4	749.3
V—VI	1 927.3	9.9	43.4	42.2	219.2	267.0	97.2	768.4
Keskimäärin	1 792.2	25.2	29.0	32.2	148.4	203.4	99.6	739.3
Etelä-Pohjanmaa ... I—II	1 957.8	14.8	8.5	18.1	40.4	90.3	82.1	734.4
III	2 153.0	17.4	4.8	8.8	62.9	93.9	86.9	804.6
IV	2 182.0	7.5	6.3	15.7	83.8	78.5	81.1	704.8
V	2 657.9	28.4	9.5	17.0	150.8	132.8	58.6	1 011.1
Keskimäärin	2 171.7	15.5	6.0	12.3	71.4	92.6	82.7	786.8
Pohjois-Suomi I—II	2 286.4	18.2	51.0	3.5	2.0	33.9	94.9	649.3
III	2 544.6	23.7	36.0	9.3	27.4	84.4	197.3	811.0
IV	2 213.5	18.3	15.5	13.3	17.0	140.3	307.2	1 035.0
V—VI	3 150.3	71.2	36.9	47.8	—	270.5	197.5	1 528.0
Keskimäärin	2 432.5	22.4	39.8	8.5	16.0	75.8	168.9	791.3
Koko maa								
Keskimäärin	1 788.0	24.3	20.7	28.7	179.4	109.2	91.2	722.1

¹⁾ Mjölkk. ²⁾ Fläsk. ³⁾ Övrigt kött. ⁴⁾ Ägg. ⁵⁾ Vete. ⁶⁾ Råg. ⁷⁾ Korn. ⁸⁾ Potatis.

¹⁾ Milk. ²⁾ Pork. ³⁾ Other meat. ⁴⁾ Eggs. ⁵⁾ Wheat. ⁶⁾ Rye. ⁷⁾ Barley. ⁸⁾ Potato.

Taul. 25. Puutarhojen viljelyalat keskimäärin puutarhaa kohti vuonna 1966

	Puutarhasuuruusluokat			Yhteensä/ keskimäärin
	I	II	III	
Puutarhojen luku	3	6	3	12
<i>Todellinen puutarhapinta-ala</i>				
lasinalaisviljelykset br m ²				
lämmittävät kasvihuoneet »	795.0	1 624.3	4 026.5	2 017.5
kaitiot »	120.5	125.4	179.3	137.7
lavat ¹⁾ »	73.5	17.3	176.0	71.1
Yhteensä br m²	989.2	1 767.0	4 381.8	2 226.3
avomaan viljelykset aaria				
avomaan kukkaviljely »	0.1	7.5	10.3	6.4
avomaan vihannesviljely »	28.0	82.2	175.3	91.9
hedelmäviljely »	1.1	3.2	173.4	45.2
marjaviljely »	7.6	3.0	17.3	7.7
taimitarhaviljely »	—	—	130.0	32.5
Yhteensä aaria	36.8	95.9	506.3	183.7
<i>Muunnettu puutarha-pinta-ala</i>	%	%	%	%
kasvihuoneet muunnettua m ²	795.0 91.3	1 624.3 92.9	4 026.5 87.5	2 017.5 89.9
lavatarha » »	38.8 4.5	28.5 1.6	71.0 1.5	41.8 1.9
avomaan viljelykset » »	36.8 4.2	95.9 5.5	506.3 11.0	183.7 8.2
Yhteensä muunnettua m²	870.6 100.0	1 748.7 100.0	4 603.8 100.0	2 243.0 100.0

¹⁾ 1 lavaikkuna = 1.5 br m²Taul. 26. Lasinalaisviljelysten pinta-alat br m²/puutarha

	Puutarhasuuruusluokat			Keskimäärin
	I	II	III	
<i>Kasvihuoneet</i>				
Rakenne				
yksinäishuoneet				
— 4.9 m	—	33.3	17.7	21.0
5.0—9.9 m	302.0	407.1	725.8	460.5
10.0—14.9 m	493.0	587.4	720.8	597.1
15.0— m	—	446.0	1 333.4	556.4
ryhmähuoneet	—	150.5	1 228.8	382.5
Lämmitys				
lämmittävät	795.0	1 624.3	4 026.5	2 017.5
kaitiot	120.5	125.4	179.3	137.7
Kateaine				
lasi	795.0	1 705.7	4 205.8	2 103.1
muovi	120.5	44.0	—	52.1
<i>Lavat</i>				
Lämmitys				
lämpölavat	—	—	99.0	24.8
kylmälavat	73.7	17.3	77.0	46.3

Taul. 27. Omaisuussuhteet 31.12. 1966 mk/puutarha

	Puutarhasuuruusluokat			Keskimäärin
	I	II	III	
Omaisuus				
<i>Varsinainen omaisuus</i>	76 335	121 874	352 948	168 258
Rahoitusomaisuus	14 108	14 766	39 119	20 690
raha	4 649	540	5 929	2 915
talletukset	2 293	7 172	20 000	9 159
tilisaatavat	7 166	7 054	13 190	8 616
Vaihto-omaisuus	880	8 998	10 067	7 236
valmiit tavarat ja puolivalmisteet	513	6 120	6 128	4 721
raaka- ja tarveaineet	367	2 878	3 939	2 515
Käyttöomaisuus	61 347	98 110	303 762	140 332
maa	2 815	7 538	19 865	9 439
perusparannukset	17	399	1 393	552
rakennukset	54 099	76 496	220 810	106 976
kasvillisuus	1 322	5 510	36 765	12 277
kotieläimet			417	104
kalusto	3 027	7 307	23 445	10 271
aineeton käyttöomaisuus	67	860	1 067	713
<i>Ylimääräinen omaisuus</i>	—	414	9 744	2 643
Omaisuus yhteensä	76 335	122 288	362 692	170 901
Pääoma				
<i>Vieras pääoma</i>	46 455	63 028	109 853	70 591
Lyhytaikainen	2 611	6 444	19 103	8 651
tilivelat	2 611	5 820	18 437	8 172
lyhytaikaiset lainat		624	666	479
Pitkäaikainen	43 844	56 584	90 750	61 940
<i>Oma pääoma</i>	29 880	59 260	252 839	100 310
Pääoma yhteensä	76 335	122 288	362 692	170 901

Taul. 28. Omaisuussuhteet 31. 12. 1966 mk/100 muunnettua m²

	Puutarhasuuruusluokat						Keskimäärin	
	I		II		III			
	mk	%	mk	%	mk	%	mk	%
Omaisuus								
<i>Varsinainen omaisuus</i>	8 768	100.0	6 969	99.7	7 666	97.3	7 501	98.4
Rahoitusomaisuus	1 621	18.5	844	12.1	850	10.8	922	12.1
raha	534	6.1	31	0.4	129	1.6	130	1.7
talletukset	264	3.0	410	5.9	434	5.5	408	5.4
tilisaatavat	823	9.4	403	5.8	287	3.7	384	5.0
Vaihto-omaisuus	101	1.1	515	7.4	218	2.8	323	4.2
valmiit tavarat ja puolivalmisteet	59	0.6	350	5.0	133	1.7	211	2.7
raaka- ja tarveaineet	42	0.5	165	2.4	85	1.1	112	1.5
Käyttöomaisuus	7 046	80.4	5 610	80.2	6 598	83.7	6 256	82.1
maa	323	3.7	431	6.2	432	5.5	421	5.5
perusparannukset	2	0.0	23	0.3	30	0.4	24	0.3
rakennukset	6 214	70.9	4 374	62.5	4 796	60.9	4 769	62.6
kasvillisuus	152	1.7	315	4.5	799	10.1	547	7.2
kotieläimet	—	—	—	—	9	0.1	5	0.1
kalusto	347	4.0	418	6.0	509	6.4	458	6.0
aineeton käyttöomaisuus	8	0.1	49	0.7	23	0.3	32	0.4
<i>Ylimääräinen omaisuus</i>	—	—	24	0.3	212	2.7	118	1.6
Omaisuus yhteensä	8 768	100.0	6 993	100.0	7 878	100.0	7 619	100.0
Pääoma								
<i>Vieras pääoma</i>	5 336	60.9	3 604	51.5	2 386	30.3	3 147	41.3
Lyhytaikainen	300	3.4	368	5.2	415	5.3	385	5.1
tilivelat	300	3.4	333	4.7	400	5.1	364	4.8
lyhytaikaiset lainat	—	—	35	0.5	15	0.2	21	0.3
Pitkäaikainen	5 036	57.5	3 236	46.3	1 971	25.0	2 762	36.2
<i>Oma pääoma</i>	3 432	39.1	3 389	48.5	5 492	69.7	4 472	58.7
Pääoma yhteensä	8 768	100.0	6 993	100.0	7 878	100.0	7 619	100.0

Taul. 29. Puutarhan rahatulot ¹⁾ mk/puutarha

	Puutarhasuuruusluokat						Keskimäärin	
	I		II		III		mk	%
	mk	%	mk	%	mk	%		
Tuotetulot								
lasinalaiset kukat	28 325	62.0	24 365	34.1	129 544	59.0	51 650	50.6
» vihannekset	15 870	34.7	42 712	59.7	52 267	23.8	38 390	37.6
avomaan kukat	197	0.4	139	0.2	—	—	119	0.1
» vihannekset	1 053	2.3	4 325	6.0	23 297	10.6	8 250	8.1
hedelmät	—	—	—	—	800	0.4	200	0.2
marjat	280	0.6	—	—	242	0.1	131	0.1
taimitarhatuotteet	—	—	—	—	13 446	6.1	3 361	3.3
Rahatulot yhteensä	45 725	100.0	71 541	100.0	219 596	100.0	102 101	100.0

Taul. 30. Puutarhan rahamenot ²⁾ mk/puutarha

	I		II		III		Keskimäärin	
	mk	%	mk	%	mk	%	mk	%
Palkkamenot								
palkat	1 099	4.2	24 989	39.3	59 034	31.7	27 528	32.4
sosiaalimaksut	1 027	3.9	22 707	35.7	54 655	29.3	25 274	29.7
	72	0.3	2 282	3.6	4 379	2.4	2 254	2.7
Viiljelystarvikemenot								
lämmitys ja valaistus	20 989	79.5	29 942	47.0	87 795	47.1	42 167	49.6
siemenet ja kasvimateriaali	7 741	29.3	13 557	21.3	27 792	14.9	15 662	18.4
väkilannoitteet	9 126	34.6	9 521	14.9	21 695	11.6	12 466	14.7
maanpar.aineet ja karjanlanta	432	1.6	1 573	2.5	4 868	2.6	2 111	2.5
pakkaustarvikkeet	160	0.6	1 328	2.1	7 007	3.8	2 456	2.9
muut viljelytarvikkeet	486	1.9	2 028	3.2	5 198	2.8	2 435	2.9
tuotteiden osto	3 013	11.4	1 278	2.0	6 216	3.3	2 946	3.4
	31	0.1	657	1.0	15 019	8.1	4 091	4.8
Yleiskustannusmenot								
posti ja puhelin	1 170	4.4	3 291	5.2	13 982	7.5	5 434	6.4
rahtikulut	208	0.7	441	0.7	1 552	0.8	661	0.8
sekalaiset menot	256	1.0	953	1.5	5 659	3.1	1 955	2.3
	706	2.7	1 897	3.0	6 771	3.6	2 818	3.3
Käyttöomaisuuden korjausmenot								
rakennukset	3 141	11.9	5 412	8.5	25 583	13.7	9 887	11.6
muu kiinteistö	811	3.1	2 981	4.7	7 771	4.1	3 636	4.3
kalusto	29	0.1	36	0.1	559	0.3	165	0.2
muu käyttöomaisuus	2 301	8.7	2 395	3.7	17 164	9.2	6 064	7.1
	—	—	—	—	89	0.1	22	0.0
Puutarhan varsinaiset rahamenot yhteensä	26 399	100.0	63 634	100.0	186 394	100.0	85 016	100.0
Käyttöomaisuuden investointimenot								
rakennukset	4 470		21 355		50 895		24 518	
muu kiinteistö	3 782		18 120		46 252		21 568	
kalusto	17		119		200		114	
muu käyttöomaisuus	604		2 783		4 443		2 653	
	67		333		—		183	
Rahamenot yhteensä	30 869		84 989		237 289		109 534	

¹⁾ Näihin sisältyvät myös tilivuoden tilisaatavat.²⁾ Näihin sisältyvät myös tilivuoden tilivelat.

Taul. 31. Puutarhan kokonaistuotto päätuotantoaloittain

	mk/puutarha				mk/100 muunn. m²			
	Puutarhasuuruusluokat							
	I	II	III	Keski- määrin	I	II	III	Keski- määrin
Lasinalainen kukkaviljely	29 460	28 331	132 287	54 602	3 384	1 620	2 873	2 434
Lasinalainen vihannesviljely	15 929	44 517	52 418	39 345	1 830	2 546	1 139	1 754
Avomaan kukkaviljely	197	139	—	119	22	8	—	5
Avomaan vihannesviljely	1 086	4 339	24 677	8 610	125	248	536	384
Hedelmäviljely	—	—	810	203	—	—	18	9
Marjaviljely	280	—	246	131	32	—	5	6
Taimitarhaviljely	—	—	13 604	3 401	—	—	295	152
Keskimäärin koko puutarha	46 952	77 326	224 042	106 411	5 393	4 422	4 866	4 744

Taul. 32. Puutarhan kokonaistuotto ja sen jakaantuminen mk/100 muunnettua m²

Puutarhasuuruusluokkien ja tuoton jakaantuminen	Tuotantoala							
	lasinalainen kukkaviljely	lasinalainen vihannesviljely	avomaan kukkaviljely	avomaan vihannesviljely	hedelmä- viljely	marjaviljely	taimitarha- viljely	Keskimäärin %
<i>Suuruusluokka I</i>								
Rahatulot ja tilisaatavat	3 254	1 823	22	121	—	32	—	97.4
Varastojen ja kasvillis. lisäys	128	4	—	4	—	—	—	2.5
Luontoisluovutukset	2	3	—	0	—	—	—	0.1
Yhteensä	3 384	1 830	22	125	—	32	—	100.0
<i>Suuruusluokka II</i>								
Rahatulot ja tilisaatavat	1 393	2 443	8	247	—	—	—	92.5
Varastojen ja kasvillis. lisäys	227	98	—	1	—	—	—	7.4
Luontoisluovutukset	—	5	—	0	—	—	—	0.1
Yhteensä	1 620	2 546	8	248	—	—	—	100.0
<i>Suuruusluokka III</i>								
Rahatulot ja tilisaatavat	2 814	1 135	—	506	18	5	292	98.0
Varastojen ja kasvillis. lisäys	59	4	—	30	0	0	3	2.0
Luontoisluovutukset	—	—	—	—	—	—	—	—
Yhteensä	2 873	1 139	—	536	18	5	295	100.0
<i>Puutarhat keskimäärin</i>								
Rahatulot ja tilisaatavat	2 302	1 712	5	368	9	6	150	96.0
Varastojen ja kasvillis. lisäys	132	40	—	16	0	0	2	4.0
Luontoisluovutukset	0	2	—	0	—	—	—	0.0
Yhteensä	2 434	1 754	5	384	9	6	152	100.0

Taul. 33. Puutarhan liikekustannus päätuotantoaloittain

	mk/puutarha				mk/100 muunn. m²			
	Puutarhasuuruusluokat							
	I	II	III	Keski- määrin	I	II	III	Keski- määrin
Lasinalainen kukkaviljely	26 326	24 760	126 466	50 578	3 024	1 416	2 747	2 255
Lasinalainen vihannesviljely	12 712	47 191	48 436	38 883	1 460	2 698	1 052	1 734
Avomaan kukkaviljely	25	64	—	38	3	4	—	2
Avomaan vihannesviljely	894	4 421	23 280	8 254	103	253	506	368
Hedelmäviljely	—	18	5 232	1 317	—	1	113	59
Marjaviljely	212	106	763	297	24	6	17	13
Taimitarhaviljely	—	—	11 876	2 969	—	—	258	132
Keskimäärin koko puutarha	40 169	76 560	216 053	102 336	4 614	4 378	4 693	4 563

Taul. 34. Puutarhan liikekustannus kustannusryhmittäin mk/100 muunnettua m²

	I	II	III	Keskimäärin	%
Rahamenot ja tilivelat	3 032	3 639	4 049	3 790	83.1
Varastojen ja kasvillis. vähennys	83	109	79	91	2.0
Poistot	637	572	565	576	12.6
Luontoisluovutukset yksityistalou- desta	—	—	—	—	—
Viljelijäperheen työ	862	58	—	106	2.3
Muut	—	—	—	—	—
Yhteensä	4 614	4 378	4 693	4 563	100.0

Taul. 35. Ihmistyötä tuntia puutarhaa ja 100 muunnettua m² kohden

	Puutarhasuuruusluokat						Keskimäärin	
	I		II		III			
	t/puut.	t/100 m ²	t/puut.	t/100 m ²	t/puut.	t/100 m ²	t/puut.	t/100 m ²
Varsinainen puutarhatyö ¹⁾								
Viljelijäperheen työ								
miehet	2 128	245	663	38	—	—	863	38
naiset	1 383	159	545	31	—	—	618	28
lapset	63	7	112	6	—	—	72	3
Palkkavaen työ								
miehet	37	4	3 235	185	8 621	187	3 782	169
naiset	221	25	2 639	151	9 876	215	3 844	171
lapset	576	66	177	10	1 279	28	552	25
Yhteensä								
miehet	2 165	249	3 898	223	8 621	187	4 645	207
naiset	1 604	184	3 184	182	9 876	215	4 462	199
lapset	639	73	289	16	1 279	28	624	28
Investointityöt	42	5	996	57	1 024	22	765	34
Muut työt	108	13	118	7	222	5	141	6
Työnkäyttö yhteensä	4 558	524	8 485	485	21 022	457	10 637	474

¹⁾ Näihin sisältyvät varsinaisten viljelytyöiden lisäksi mm. lämmitystyöt sekä rakennusten ja kaluston korjaus- ja kunnossapitotyöt. Taulukossa 34 oleviin kuukausittaisiin työtuntimääriin on luettu vain varsinaiset viljelytyöt. Lasten työtunnit on esitetty muunattomina.

Taul. 36. Ihmistyön käyttö kuukausittain tuntia/100 muunnettua m²

	Puutarhasuuruusluokat						Keskimäärin	
	I		II		III			
	tuntia	%	tuntia	%	tuntia	%	tuntia	%
Lasinalaisviljely								
Tammikuu	18	4.1	19	5.1	18	6.4	19	5.5
Helmikuu	33	7.6	24	6.3	19	6.8	23	6.7
Maaliskuu	35	8.0	32	8.3	22	7.7	27	8.0
Huhtikuu	39	9.0	32	8.5	21	7.4	28	8.1
Toukokuu	58	13.1	49	13.0	32	10.9	41	12.1
Kesäkuu	59	13.5	51	13.3	41	14.2	47	13.7
Heinäkuu	45	10.2	44	11.5	44	15.3	44	13.0
Elokuu	31	7.0	35	9.1	32	10.9	33	9.6
Syyskuu	39	8.8	26	6.8	18	6.2	23	6.8
Lokakuu	29	6.6	21	5.5	8	2.9	16	4.6
Marraskuu	21	4.7	22	5.6	17	5.9	19	5.6
Joulukuu	32	7.4	26	7.0	16	5.4	21	6.3
Koko vuosi yhteensä	439	100.0	381	100.0	288	100.0	341	100.0
Avomaan viljely								
Tammikuu	—	—	4	0.9	13	1.0	10	0.9
Helmikuu	—	—	8	1.7	5	0.4	6	0.5
Maaliskuu	—	—	25	5.3	4	0.3	9	0.8
Huhtikuu	24	1.9	68	14.6	8	0.6	25	2.3
Toukokuu	52	4.0	21	4.4	120	9.2	91	8.4
Kesäkuu	256	19.9	95	20.2	81	6.2	93	8.6
Heinäkuu	351	27.1	41	8.8	118	9.0	109	10.0
Elokuu	325	25.1	77	16.4	162	12.4	148	13.6
Syyskuu	216	16.7	64	13.5	253	19.4	202	18.5
Lokakuu	61	4.7	49	10.5	311	23.8	230	21.2
Marraskuu	5	0.4	16	3.4	181	13.8	129	11.9
Joulukuu	3	0.2	1	0.3	51	3.9	36	3.3
Koko vuosi yhteensä	1 293	100.0	469	100.0	1 307	100.0	1 088	100.0
Puutarhaviljely yhteensä								
Tammikuu	17	3.6	19	4.8	18	4.4	18	4.5
Helmikuu	32	6.7	23	6.0	18	4.5	21	5.3
Maaliskuu	34	7.1	31	8.1	20	5.0	26	6.4
Huhtikuu	39	8.2	35	8.9	20	4.9	27	6.8
Toukokuu	57	12.1	48	12.4	41	10.3	45	11.3
Kesäkuu	68	14.2	53	13.8	45	11.3	51	12.6
Heinäkuu	58	12.2	44	11.4	52	13.1	50	12.3
Elokuu	43	9.1	37	9.7	46	11.5	42	10.5
Syyskuu	46	9.7	28	7.2	44	10.9	38	9.4
Lokakuu	30	6.4	22	5.8	42	10.4	33	8.3
Marraskuu	20	4.2	21	5.5	35	8.8	28	7.0
Joulukuu	31	6.5	25	6.4	20	4.9	23	5.6
Koko vuosi yhteensä	475	100.0	386	100.0	401	100.0	402	100.0

Taul. 37. Puutarhan liiketulokset mk/puutarha

	Puutarhasuuruusluokat			Keskimäärin
	I	II	III	
Kokonaistuotto	46 952	77 326	224 042	106 411
Liikekustannus	40 169	76 560	216 053	102 336
Verotettava puhdas tuotto	6 783	766	7 989	4 075
Maatalousylijäämä	14 291	1 774	7 989	6 457
Kannattavuuskerroin	1.26	0.25	0.45	0.60
Puutarhapääomien korkovaatimus 5 % mukaan	3 817	6 094	17 647	8 413
Tuotantokustannus	43 986	82 654	233 700	110 749
Tuotantokustannusprosentti	93.7	106.9	104.3	104.1

Taul. 38. Puutarhan liiketulokset mk/100 muunnettua m²

	I	II	III	Keskimäärin
Kokonaistuotto	5 393	4 422	4 866	4 744
Liikekustannus	4 614	4 378	4 693	4 563
Verotettava puhdas tuotto	779	44	173	181
Maatalousylijäämä	1 641	102	173	287
Kannattavuuskerroin	1.26	0.25	0.45	0.60
Puutarhapääomien korkovaatimus 5 % mukaan	438	349	383	375
Tuotantokustannus	5 052	4 727	5 076	4 938
Tuotantokustannusprosentti	93.7	106.9	104.3	104.1

Summary

In this annually published report there are presented economic characteristics of the bookkeeping farms which participate in the profitability investigation of agriculture. The collection of the basic data is carried out by agricultural advisory societies in whose offices the major part of accounting is also done. The State annually grants funds for this activity which was begun in 1912.

Beginning with the fiscal year 1960/61 the investigations of the profitability of agriculture have been carried out by the Agricultural Economics Research Institute and the reports have been included among its publications. Corresponding reports on years prior to the fiscal year 1960/61 have appeared in the Information Series of the Bureau of Agriculture.

In this research activity it has not been possible to select the participating farms in such a manner as to represent the average returns of all farms of the country. Since bookkeeping is a voluntary activity on farms, only those can be included which are willing to participate. The interest in bookkeeping for research purposes is generally greater among the more progressive farmers and on the larger sized units. Therefore the economic results on participating farms are better than the average for all farms in the country. This has been clearly indicated, for example, by average hectare yields on the bookkeeping farms which are generally higher than national averages.

For analyzing the data, the country has been divided into four research regions:

1. South Finland
2. Central Finland
3. South Ostrobothnia
4. North Finland

In addition the farms have been grouped on the basis of arable land area into the following size classes:

I— II		—10 hectares
III		10—20 »
IV		20—30 »
V		30—50 »
VI		50— »

The processing of the data has been performed by the Agricultural Economics Research Institute. In the handling of the data the averages for gross return, production expenses, net return and other items have been calculated on the basis of geographic location and size groupings. Because the arithmetical average size of bookkeeping farms in different regions is greater than that of all farms, mean values for the different regions and for the whole country have been presented as weighted means. The weights used have been obtained from the Agricultural Census 1959, which shows the division of the arable land between different regions and size classes for all farms greater than 2 hectares in area.

In the first chapter the general agricultural conditions are considered for the fiscal year 1966. Weather conditions are presented in terms of temperature and rainfall. The yields obtained during the fiscal year indicate the total production of the principal crops for the whole country. They have also been calculated on a per hectare basis so that crop yields obtained on the bookkeeping farms can be compared with those obtained on all farms in the country. The presentation of average prices of the principal agricultural products sold and supplies purchased as well as that of the average wage rates indicates the relative position of agriculture.

Presented in Chapter II are the number of bookkeeping farms, the average number of hectares in each land use category and the percentage of total arable land per farms used for the various crops, as well as the average per hectare crop yields and the average milk production per cow per year, all grouped according to geographic area and size of farm.

The assets and liabilities of the farmers on the bookkeeping farms are presented in Tables 4—8. These are based on estimates made at the beginning of the bookkeeping period which has been a calendar year since 1965. Private dwellings are no more included in the agricultural assets.

In the farmers cash receipts and expenses which are shown in Tables 9 and 10, transactions concerning debts and savings are not included.

The gross return of agriculture and its calculation are explained in Chapter V. The gross returns presented in Table 11 include the following return items:

1. The cash receipts and accounts receivable for the accounting year, but not including the cash receipts obtained from liquidating property which was on hand at the beginning of the year.
2. The cash value of deliveries in kind transferred from agriculture to forestry, food- and private households, pensions, supplementary enterprises and wages for labor.
3. The additions to total property transferred from agriculture, such as the cash value of payments in kind for new buildings, increased cropping, drainage and new machinery.
4. Increases in stocks, garden plants and domestic animals derived from agricultural production. Since 1965 stocks of potatoes, root crops and forage used on the farm have not been taken into account.

Production expenses of agriculture and their structure are examined in Chapter VI. Production expenses include the following cost items:

1. The money spent during the accounting year for the ordinary monetary operating expenses. However, expenses for additions to property (eg. new buildings), are not included in production expenses.
2. The value of products in kind which agriculture has received from supplementary non-agricultural enterprises.
3. Depreciation.
4. In addition to the regular wages paid for hired farm labor, the labor of the farmers and farm families has been included, calculated on the basis of the general wage level for agricultural labor.

Taxes and interest on debts are not included in the production expenses of agriculture. Tables 15—19 present the number of hours of manual, horse and tractor labor which have been based on daily work records from the bookkeeping farms. On the basis of this data the division of labor input between different farm enterprise has been calculated.

The economic results of farming are presented in Table 22.

The net return is the difference between gross return and the production expenses of agriculture. Since the production expenses do not include taxes or interest on debts, the concept of net return is the taxable net return of debt free agriculture.

The net farm income has been calculated by deducting from gross return all production expenses except the value of farmers' and farm families' labor.

The coefficient of profitability is the quotient obtained by dividing net farm income by the sum of the interest on investment and the value of farmers' and farm families' labor. The rate of interest used in these calculations is 5 %. In these calculations agriculture has been treated as a whole.

In order to study the economics of horticulture an investigation of the profitability of some gardens was started in 1965. A bookkeeping system for horticulture is in the process of being developed to satisfy the needs of both farmers and research. The bookkeeping results for the calendar year 1966 are presented in Tables 25—38.

